

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 2 k. 50 f.
 Egy hónapra 2 k. 50 f.

VIDÉKEN:
 Egy évre 2 k. 50 f.
 Egy hónapra 2 k. 50 f.

HÍRDETMÉNYEK:
 6 soros betűsor egy sor 20 Hf.,
 minden következőnél 16 Hf.
 Helyesírás külön 20 Hf.
 Nyilatkozat sor 40 Hf.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 261.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, február 7.

Mai számunk több közleményei:

- Veszerésikk: A nagy probléma.**
- A képviselőház ülése.**
- Buller harmadik veresége.**
- Az aradi Szentháromság-szobor.**
- Az első esküdtárséki tárgyalás.**
- Sima, a legyőzhetetlen.**
- Jókai tanítása a „Figarónak.”**
- Láhr Sarolta — utóljára.**
- Tárcza: A hercegné nevenapja.** Irta: Csehov Antal.
- Regény-Csarnek: A milliomos büntetés.** Irta: M. E. Braddon.

A nagy probléma.

Arad, február 6.

A képviselőház mai ülésén a fiatal nemzedék kiváló alakja, ki már azzal is bizonyítékát adta helyes gyakorlati érzékének, hogy minisztert választott apául, szűzbeszédében a közigazgatás reformjának első és fő feltételül a tisztviselők helyzetének javítását jelölte meg.

Ez a téma a választókerületek minémisége szerint különbözőképen szokott bizonyon időben is az ugynevezett hazabeszélő képviselők által kezeltetni. A hol a tisztviselők számot nem tesznek, ellenben a tulnyomó többségű östermelők és iparosok görbe szemmel nézik őket, az ilyen kerületnek a képviselője beszél a korrupcióról, a terjedő bürokratizmusról, hivatalnoki gögről stb. Ellenben, hol a tisztviselőség döntő befolyással bír, ott —

ha a szeretett képviselő ki nem térhet a kérdés elől — szívesen szentel egy pár fohászt a nyomorgó hivatalnokok szomorú helyzetére fölött.

Az ily tuzzat-képviselők jelentéktelen fecsegéseivel igen természetes, hogy nincs mit törődni; de Hegedüs Lóránt úgy az egyénisége, mint a mai felszólalása tekintetében egészen más elbírálás alá esik; és mivel az az eszmekör, melybe alapgon-dolatát foglalta, tulemelkedett az osztály-érdek alantás régióin, épen azért méltó és tanulságos dolog azzal kissé behatóbban foglalkozni.

A szép beszédet, melyért minden oldalról megérdemelt ovációban részesült a fiatal szónok, a meggyőződésnek az a lélekemelő hangulata hatotta át, mely olyan fiatal lelkek megnyilatkozásaiban észlelhető, kiknek még hitők, reménységök van a jobb jövőben, az ideálok győzedelmében; és éppen ez az, a mi a képviselőházban is önkénytelenül rokonszenvet, sőt lelkesedést keltett a fiatal szónok irányában.

Az igazság szava tényleg a legridegebb lelket is magával ragadja és ha a fiatalos hevület az önző megfontoltság szűrőjét félredobva, közvetlen hatással árasztja azt reánk, tapsolunk neki, ha nem fogadjuk is el a konzekvenciákat.

Hegedüs Lóránt mai beszédével is így vagyunk, azzal a különbséggel, hogy követhetjük őt az élesen megvilágított problémának megoldására választott utján is,

melyet egyedül célravezetőnek vagyunk kénytelenek elismerni.

A fiatal Hegedüs bátor szókimondása leginkább abban nyilvánult, hogy az osztrák és a magyar tisztviselők ellátása közötti feltűnő, mondhatni képtelen különbségre rámutatott. A 30—40 milliós zár-számadási fölösleggel szemben ez oly szégyene a magyar államnak és sérelme a magyar tisztviselői karnak, hogy valóság-gal egy készülődő államférfiunál fiatalos hév és az igazságba vetett bizalom szükséges ahhoz, hogy nyiltan kimondja. És Hegedüs Loránt az ő első debüjében, a szűzbeszédében azt is kimondotta, hogy *a magyar tisztviselő munkája és szolgálati ideje nincs arányban az ő fizetésével.*

A milyen bátorságot és meggyőződé-sbeli közvetlenséget tanusított a képviselőház mai ülésének szónoka a fentebbi ki-jelentésében, ép olyan bátran és egyszers-mind bölcsen mutatott rá azon utak- és módokra, a melyek által a tisztviselők helyzetének javítása — érthetőbben *fizeté-sének emelése*, az állampénztár, vagyis *az adózó polgárság* további megterhelése nélkül eszközölhető volna. Mert hiszen ez az *a nagy probléma*, melyen az egész kérdés sarkallik, helyesebben — *feneklik.*

Mindenki tudja ugyanis, hogy a ma-gyar tisztviselőség díjazása gyalázatos; nemcsak Ausztriában, de Oláhországban, sőt az általunk kitartott Horvátországban is hasonlíthatatlanul jobb a tisztviselők ellátása, mint nálunk, mert nagyobb a fi-

TÁRCZA.

A hercegné nevenapja.

Irta: Csehov Antal.
 (Oroszból.)

Az öreg hercegkisasszony alacsony, háromablakos kis háza ma mintha megfiatalodott volna, minden tisztára volt surolva, a széles kapu tárva, a redőnyök felhuzva és az ablaküvegek csillogó tisztasága ríktóan ragyogott a forró napfényben. A parádés ajtónál portás áll, az öreg Márkus, megtört, kiaszott emberke, fakult össze-vissza foltozott, melyette diszruhában. Fényesre tisztított csizmáján, a nagy czimeres gombokon, meg sápadt ajkán, melyet remegő keze valami életlen borotvával megkintzett, egyaránt tükröződik a napsugár. Márkus ma nem hiába bujt elő szűk kis kamrácskájából. — Nevenapja van a hercegkisasszonynak, az ő kötelessége, hogy kaput nyisson és bejelentse a névnapüdvözlésre érkezőket. Ma az előszobában rendesen uralkodó kávé, meg bőjti olajszag helyett jóleső, kellemes szappanillat árad szét, a szobákban minden vakítóan tisztá, az ablakok telve cserépbe ültetett virággal, az asztalokon új terítők, a képekről és butorokról a porredők eltávolítva, még a kopott padló is frissen van mázolván. Az ásitó, elhízott öleb, a fehér czicza két kölykével, meg a tyuk a konyhába vannak zárva.

A hercegkisasszony, akié a háromablakos ház, végelgyengülésben levő, ránczosarczu, ősz matróna, kényelmesen hátradülve ül egy magas támlásszékekben. Időnkint fehér habos ruhájának redőit simitva. Csak egyetlen, a hervadt keblére tüzőtt rózsá emlékeztet rá, hogy a világon még fiatalság és szépség is van. A hercegi aggszűz üdvözlőinek látogatását várta. Tramb bárót fiával, Csalahadzse herceget, Burlastov kamarást, unokaöcsését, Bitkov tábornokot és még sok más, vagy husz vendéget vár. A kocsi zajtalanul fordulnak majd be a kapun és nyomban rá szalonját hangos, neki tetszetős beszéd fogja eltölteni. Csalahadzse herceg énekelni fog, Bitkov tábornok pedig valósággal ostromolni fogja a keblén illatozó rózsáért. O azonban tudja, hogy mi illik és miképpen kell ilyen urakkal bánni: megközelíthetetlen előkelőséggel fogja visszautasítani a tolokodókat, finom lekötélő magaviselettel érvényt szerezve hercegi leszármazásának. Chtulkin és Pereulkov kereskedők is el fognak jönni hódolatukkal: az ő számukra az előszobában egy iv van elkészítve, melyre felirhatják nevüket, aztán mehetnek, ahonnan jöttek — mindenkinek tudni kell, hogy mi illik és hogy hol a helye.

Tizenkettőt üt az óra. A hercegi vérből való kisasszony még egyszer elsimitja ruháját és szorosabbra tüzi a rózsát. Aztán figyelni kezd, vajjon nem csengetnek-e. Nagy robajjal közeledik egy kocsi... megáll... elmúlik öt perc,

— Nem hozzám jött — sóhajt a hercegkisasszony.

Nem, nem önhöz jött hercegné. Csak a tavalyi történet ismétlődik ezuttal is: valami nagyon kegyetlen történet! Két órakor a hercegi vérből származó kisasszony — éppugy, mint az elmúlt évben — visszavonul hálószobájába, szalmiakkal telt üveget tart orra alá és keservesen sirni kezd.

Az öreg Márkus rendesen besompolyog urnőjéhez, hogy vigasztalja, ő is szomorú és fáj neki a kisasszony elhagyatottsága. Mennyire megváltoznak az emberek! Valamikor úgy jöttek, mint a legyek, és most...

— Senki sem jött el — nyögi a vénkisasszony. A báró sem, a Csalahadzse herceg sem, még Buviczky György is elmaradt. Egytől-egyig elmaradtak, elhagytak!... Pedig mi lett volna belőlük, ha én nem pártfogoltam volna őket. Most szerencsések, karriert csináltak... és kinek köszönhetik mindezt? Nekem, egyedül nekem köszönhetik. Ha én nem lettem volna, mi lett volna belőlük.

— Semmi — erősítette az öreg szolgál.

— Hiszen nem kívánok hálát... nincs is rá szükségem... de végre is minden embernek kell, hogy érzése legyen! Edes Istenem, mennyire fáj ez nekem. Még Jean, az unokaöcsém sem jött el. Hát ő miért tartja magát távol tőlem? Bántottam én őt valaha az életben? Ki fizette ki az ő válóját és ki adta férjhez Zatyána nővérét? Talán nem én adtam, a magaméból adtam. Mindig drága unokaöcsém

zetésük és mert olcsóbbak megélhetésük föltételei. Azt sem tagadhatjuk, hogy a katonatisztek megfelelő rangosztályaiban a fizetések a czivilekéhez képest jelentékenyen emeltettek, jóllehet a katonatisztek ezen javított fizetésre sem szabad házasodnia, míg a czivilnek kevesebbel családot kell tartania és gyermekeket nevelnie és taníttatnia. Ellenben általános meggyőződés, sőt vérré vált, hogy Magyarország adófizető polgárait újabb közterhekkkel bármi czímen és czélból megterhelni nem szabad.

Ezen ellentétek elől nem szabad kitérnie annak, ki a kérdéssel komolyan foglalkozik és nem tért ki előle Hegedüs Lóránt sem, midőn a probléma megoldásául a tisztviselők munkakészsége és szellemi képességének fokozottabb igénybevételét és ennek megfelelőleg a közigazgatás fölös kerekének kidobálását proklamálta.

Tényleg itt van a probléma nyitja. A tisztviselők helyzetének javítása és a közigazgatás reformja a kölcsönhatás kettős láncolata által függ össze egymással: A közigazgatás reformja nem lehet jobban dotált tisztviselőség nélkül, viszont a tisztviselői kar helyzetének javítása szükségképpen előfeltételül igényli a közigazgatás reformját és a fölösleges kerekének kidobálását, vagyis a tisztviselőség létszámának apasztását.

Ime, ez a módja a nehéz kérdés megoldásának. Jól járna vele a közigazgatás, a nép és a tisztviselőség. Ezt proklamálta egy hívő lélek a parlament zajos helyeslése között, és azért mégis, mégis . . . *semni sem lesz belőle.* Miért? Azért, mert az idők és az erkölcsök, vagyis az emberek nem arra valók. A bürokratizmus erejének teljességében él és uralkodik — és fejlődik. A papír-korszak igazában még csak most kezdődik, és a ki annak rövid megszüntéről vagy csak visszafejlődéséről is álmodik, az vagy sohasem volt magyar tisztviselő, vagy nálunk — Amerikából jött idegen.

Egyelőre nincsen remény; előbb a kép-

telenségig jutnia és fölborulnia kell közéletünk minden ágának, mielőtt az üdvös reakció beállana. Meg lesz; de ki fogja azt megélni?!

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 6.

Üde, szép fiatal leányok a karzaton, közöttük egy disztíngvált elegáns urnó: a Hegedüs miniszter családja. Minden szem oda tekint, majd Hegedüs Lórántra, a legfiatalabb honatyára, aki ma tartotta meg a szűzbeszédet.

Ez a nagytehetségű fiatalember ma a magyar parlamentben szinte páratlan sikert aratott. Osztatlan figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták s ami a legritkább eset, pártkülönbőség nélkül többször zajos helyesléssel és éljenzéssel szakították meg.

Hegedüs a tisztviselők helyzetéről beszélt és felélelte a tisztviselői karnak majdnem összes bajait, de ezek orvoslására balszamokat is mutatott fel. A beszéd hatása valóban megható volt. A képviselők, szabadelvűek és ellenzékiek egyaránt hozzátódtak üdvözölni; de ugyanilyen nagy csapatban vonultak az apához, Hegedüs Sándorhoz is, aki könyezve, de örömtől büszkén és boldogan szorongatta a felé nyújtott kezeket. Még meghatóbb látvány volt a karzat, a hol Hegedüsé, ma a legboldogabb anya, ontotta örömeiben sűrű könnyeit.

Az elnök pedig — a siker betetőzéseül — öt perc szünetet adott.

Hegedüs előtt gróf *Benyovszky* Sándor morgott egyet-mást, utána pedig *Holló* Lajos beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Az ülés megnyitása.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Fejérváry Géza báró, Plósz Sándor, Lukács László és Hegedüs Sándor miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Az 1900. évi költségvetés.

Benyovszky Sándor gróf: Jobb és hathatósbab gazdasági politikát kíván. Tiltakozik az ellen, mintha a mezei munkásoknak jó dolguk

volna. Igen rosszul fizetik őket még ma is. A nagybirtokosoknak sincs éppen fényes soruk, mert a föld értéke nem adja meg a kellő kamatokat. A kereskedők és iparosok is panaszkodnak. Mindebből az következik, hogy a budgetet még inkább megterhelni nem szabad. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szelbalon.)

Egy nagyérdékű szűzbeszéd.

Hegedüs Loránt: A költségvetési vita folyamán, de a sajtóban is a legtöbbször azt a kérdést hallotta és olvasta a legkétkedőbb hangon felvetni, hogy hol vannak és melyek ama nagy czélok, amelyeket a kormány követ és megoldani akar. De a feleletet is megkapta mindjárt az ellenzéki beszédekben, mert hiszen felvetették a közigazgatási reformot, az adóreformot, gazdasági helyzetünk javítását, iparfejlesztést stb. Mindezek ama nagy feladatok, amelyeknek megoldása a kormányra vár és azokat keresztülvinni óhajtja is. Csak az a kérdés, hogy hol van a kiindulási pont. Szó az azt tartja, hogy ez a pont a tisztviselők helyzetének a javítása. (Helyeslés.) Itt egy dilemma előtt állunk, amelynek egyik része az, hogy a személyes kiadások évről-évre szaporodnak, holott azokat redukálni kell. A másik része az, hogy a tisztviselők fizetését pedig emelni kell. (Élénk helyeslés.) Annál szükségesebb ez, mert e nélkül a többi reformokat sikeresen keresztülvinni lehetetlen. (Élénk tetszés.)

Mielőtt erről behatóan beszélni akar, gróf *Zichy* Jánossal szemben van egy megjegyzése. *Zichy* a pénzügyminiszter expozéjára utalva a progresszív adó ellen tett kifogást a szegényebb néposztály érdekében. Ez a legnagyobb tévedés. A progresszív adóztatás épen a legszegényebb emberek érdekében van, a kiket másrészt a fogyasztási adó a legközvetlenebbül s a legerősebben sújt. (Általános élénk helyeslés.) Az egész újabb adótudomány, mint a külföldön látjuk, épen a progresszívadó alapon áll. (Élénk helyeslés.)

Rátérve a tisztviselők helyzetére, kijelenti, hogy már az osztrák és a magyar tisztviselők fizetése között is nagy az aránytalanság, holott Budapesten az élet drágább még valamivel, mint Bécsben. Sorra veszi különösen a pénzügyi tisztviselők anyagi helyzetét s abból azt a következtetést vonja le, hogy a munkakörnyezet gálátli idő épen nincs arányban a fizetéssel. (Helyeslés.) Mi ennek a következtetése? Az, hogy a tisztviselő elveszti a kedvét, a legtöbbször majdnem egész életén át egy munkakörben él, szűk látköre lesz, semmivel egyébbel nem törődik, mint a maga dolgával és idővel nemcsak a tintája szárad be, de az agyveleje is.

volt ez a Jean. De megtettem, mert megfogadtam a bátyámnak, aki az ő atyja volt és meg akartam tartani a szavamat. Milyen óriási összegeket pazaroltam rája! Te tudod, Márkus . . .

— Tudom fenség! Még a szüleivel is mindig csak jót tett . . . örangyaluk volt fenség! Három óraker — éppen mint tavaly — a herczegkisasszony hiszterikus rohamaot kapott. Márkus magánkívül volt. Fejébe nyomta háromszegletű kalapját és miután előbb sokáig alkudott, bérkocsiba ült és Jeanhoz hajtattott. Szerencsére nem lakott nagyon messze . . . Márkus odahaza találta, éppen amint az ágyon hanykolódott. Kevéssel azelőtt jött meg valami mulatságból. Dagadt, durva arcza sötétpiros, halántékáról az izzadás nagy cseppekben folyt le arczára; feje szédült, gyomra lázadóféiben volt. Szeretett volna elaludni, de nem birt. Borzasztó rosszul érezte magát és szeretett volna meghalni. Apró szemével mereven nézett a piszkos szappanos vízzel telt mosdótátra.

Márkus nagynehezen legyőzve a benne felülkerekedő undort, a szennyes ágyhoz lépett.

— Fenséges Mihalics Iván, ez mégsem szép öntől — kezdte el Márkus, miközben szemrehányólag integet a fejével. Semmit sem szép . . .

— Mi nem szép?

— Miért nem jött el ma a nénjének a nevenapjára üdvözölni? Hát jól van ez így? . . . Mit gondol? . . .

— Hord el magad a pokolba — mordul fel Iván, anélkül, hogy szemét csak egy pillanatra is elfordítaná a szappanos víztől.

— Talán nem sértő ez a nagynénjére? Mi! Oh fenség Mihalics Iván, hát már minden erzés kiveszett önből? Miért szomorítja el anynyira szegény kisasszonyomat.

— Nem járok már látogatóba sehova . . . megmondhatod neki . . . már rég kiment a divatból . . . idóm sincs ilyen ostobaságokra . . . látogasd meg te, ha nincs más dolgod, engem hagyj békében. Most pedig takarodjál, aludni akarok.

— Ugy, aludni akar? Hát az arcát miért is fordítja el tőlem? . . . Talán szégyenli magát rám nézni.

— Fogd be a szádat gazember! Csend legyen ha mondom, te birkafejű!

Márkus már alig bírja visszafojtani könyeit. Mind a ketten hallgatnak.

— Menjen el hozzá, fenség; és üdvözölje a nevenapján — könyörgött Márkus behízelt hangon. — A szegény, elhagyott lélek bánatában egész nap sir; sopánkodik, hogy senki sem gondol már rá. Legyen irgalmas, könyörüljön meg rajta; tisztelje meg vele és menjen el hozzá . . . Menjen el hozzá atyuskám!

— Nem akarok! . . . Minek is menjek el? . . . Nincs idóm . . . Aztán meg mit csináljak annál a vén banyánál?

— Oh atyuskám, menjen el hozzá! Gyakoroljon kegyelmet azzal a szegény kisasszonyval, könyörüljön meg rajta! Ugyis annyira fáj neki a fenség — hogy is mondjam csak — érzéketlensége és hálátlansága.

Itt Márkus kabátja ujjával letörli könynyeit.

— Legyen olyan jó!

— Hm! . . . Hát aztán van-e konyak odahaza? — kérdi Jean, aztán megfordul és a padlóra köp.

— Majd lesz rá gondom, atyuskám!

— Ugy . . . hm! Lesz rá gondod?

A herczeg hamis tekintettel faggatja tovább Márkust.

— Hát a száz rubelt megkapom-e?

— Teljesen lehetetlen dolog. Ugyis tudja, hogy már semmink sincs . . . A rokonok mindenünkből kifosztottak. Igen, Mihalics Iván, Mikor még volt, akkor mind eljöttek, most azonban . . . de hát ahogy az Isten akarja!

— Tudod-e mennyit kaptam a mult évi látogatásomért? Kétszáz rubelt kaptam! . . . Es most százat se kapjak? mulatni akarsz rajtam vén róka? Csak keress jól az öreg boszorkány fiókjában, valamicske még akad . . . Különbem nem is érdemes veled fecsegni . . . Pusztulj el innen mielőbb, aludni akarok!

Végre az öreg Márkus letérdelt az ágy mellé és félelemtől izzadó homlokával megérintette a padlót.

— Olyan öreg már, alig él. A lélegzete is nehéz . . . Könyörüljön meg rajta Mihalics Iván, fenség.

Iván kérlelhetetlen. Utoljára Márkus elkezd alkudozni. Négy óra után végre megalkudott a herczeggel. Iván felkel, felveszi a frakkját és elhajtja nagynénjéhez.

— Ma tante, je vous félicite . . . szól Iván, miközben lehajol nagynénje kezéhez s kényszeredetten ajkához emeli.

(Derűtség, általános élénk helyeslés.) A tisztviselők helyzete a társadalomban is félszeg és ferde, a társadalom nem sokat törődik velük, de legkevésbé a vidéken, a hol különösen a pénzügyi tisztviselőknek még az előítélettel is meg kell küzdeniök, mert nevök egyszerűen fináncz! (Tetszés.)

Ezek a tisztviselők aztán mindent csak a minisztertől várnak. Ugy tünnek fel e hivatalnokok, mint a tulsufolt villanyos kocsi közönsége, a mely öklében kérvényeket szorongat. (Tetszés.) Csodálatos minő furfanggal járnak el egy ilyen kérvénynek a miniszterhez való juttatásában. Ha e helyett más, komolyabb munkával foglalkoznának, ha találmányokra fordítanák e furfangjukat, a magyar szabaddalmi irodák nem győznék a munkát. (Elénk tetszés.)

Azt tartja, hogy a hivatalnokok egy része felesleges, egy másik része feleslegessé tehető. (Halljuk! Halljuk.) Miután a legtöbb hivatalnok ugyanegy hatáskörben mozog hosszú időig, kifejlődik bennök a hivatali gőg, a mit aztán a közönséggel éreztetnek. (Elénk tetszés.) Onfegyelmzésük nincs, a pénzzel bánni nem tudnak, különösen nem a vidéken, a hol a legtöbbször imponálni akarnak. A fizetés besoztása, ez volna a kötelességük. Rendesen hónap vége felé elfogy a fizetés, de akkor is nagy szivarral járnak a kaszinókba kártyázni, mert futja az adósságból. (Elénk tetszés.)

Thaly Kálmán: A kártya a legnagyobb baj!

Hegedüs Loránd: Miként segítsen tehát a kormány az állapotokon? (Halljuk!) Először a fizetések rendezésével, javításával; 2-szor a tisztviselők jogainak pontos megállapításával; 3-szor azzal, hogy a közigazgatás felesleges kerekét kidobassanak. (Általános élénk helyeslés.)

A szolgálati pragmatikát mielőbb meg kell csinálni, a hivatalokat decentralizálni kell, különösen pedig apasztani kell a fórumokat. (Elénk tetszés.) Így például a közigazgatási bizottság pénzügyi fórumnak egyáltalán nem felel meg, mert csak megakasztja az ügyeket, holott a pénzügyi dolgokhoz a pénzügyigazgató helyettesén kívül a bizottságban senkisémet ért semmi. (Általános élénk tetszés.) A közigazgatási bizottságot meghagyná ugyan fegyelmi fórumnak, de egyébként teljesen szükségtelennek tartja. (Elénk helyeslés.) Szoros összefüggésben van e kérdéssel az egyenes adó kérdése. Szerinte a községektől el kellene venni az adókezelést, a mi megkönnyítené a községek terheit. (Elénk tetszés.) A tisztviselők hatáskörét ki kell bővíteni. (Helyeslés) és a felelősséget kiterjeszteni a hivatalnoki kar minden

Aztán melléje ül a pamlagra és folytatja a mult évi beszélgetést.

— Tudja-e ma tante, hogy Krysky Mari levelet kapott Nizzából... a férjcskéje, haha! fenegyerek! Azt írja neki, hogy egy franciaival megverekedett. Valami énekesnő miatt, ha jól tudom... A nevét már el felejtettem.

— Ugyan, ne mondd, — igazán?

A hercegkisasszony tágra nyitja szemét, összecsapja vékony tenyereit és bámulattal vegyes félelemmel ismétli:

— Hogyan lehetséges ez?

— Persze, párbajozni tud az a gonosz csont, meg aztán énekesnő után szaladgálni, azt is érti. A feleségét azután itt hagyja ülni és nem törődik vele; és az a szegény asszony még bánkodik utána... Soha sem tudtam megérteni az ilyen embereket, ma tante!

A hercegi vérből való aggszüz pedig tulboldog; közelébb furódik az unokaöccséhez és a beszéd mindinkább élénkebb lesz. Teát is hoznak konyakkal.

Es mialatt a tulboldog hercegnő odabenn csodálatos élvezettel hallgatja unokaöccsének botrányos meséit, azalatt az öreg szolga kétségbeesetten dulja fel az összes fiókokat, minden sarokban, minden kofferben összekuporgatott bankjegyeket keresve. Iván herceg nagy árendeményt tett neki, csak ötven rubelt kért a látogatásért. Vajjon összehozza-e?

tagjára. (Elénk helyeslés és tetszés.) Köszöni a tanusított figyelmet.

Beszédevel tanubizonyosságot akart tenni arról, hogy igenis vannak problémák, a melyekkel komolyan foglalkozni lehet; bizonyosságot tenni arról, hogy mennyivel többet ér felekezeti villongásoknál és közjogi vitáknál az, ha fontos nemzeti érdeket tárgyalunk (Zajos helyeslés); arról, hogy mily jó, ha a kormánynak módja és ideje van folytonos harcok helyett munkálkodni (Zajos helyeslés), és ezért a munkára hívja fel a parlament tagjait. A költségvetést elfogadja. (Hosszas, zajos helyeslés és éljenzés az egész Házban. Szónokot és Hegedüs Sándor minisztert pártkülönség nélkül üdvözlik.)

Elnök az ülést felfüggeszti öt perczre.

Pollémiák.

Holló Lajos: Hegedüsnek igaza van, de annak oka, hogy a tisztviselők nyomorognak, a közönségi kiadások horribilis volta az oka. A közönségi kiadásokat apasztani kell, mert ezek improduktív kiadások s a nemzetnek ezer és ezer szükséges tényezővel kell számolnia.

A nagy hatalmi állást a mostani óriási áldozatokkal nem kívánja fenntartani. A költségvetést nem fogadja el.

Teleszky Kristóf nagy érdeklődés mellett polemizál a néppártiakkal, kik felekezeti villongást szítanak. **Mócsi** antiszemizmusa és **Zmeskál** interpellációja csak árt a hazának. A szerbek nem is paktálnak a néppártiakkal, mert azok hazaliasak. Jó indulatot és testvéri szeretetet kér a szerbek iránt, mert ezek vele együtt szeretik a hazát. A költségvetést elfogadja. (Hosszas éljenzés)

A vitát holnap folytatják.

TAVIRATOK.

A miniszterelnök utja.

Budapest, február 6. (Saj. tud. táv.) A Budapesti Tudósító jelenti, hogy **Széll Kálmán** miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott, a honnan még ma éjjel visszautazik Budapestre. — Délután a király hosszú magánkihallgatáson fogadta **Széll Kálmánt**.

Angolok a hármas szövetségről.

London, február 6. (Saj. tud. táv.) Az angol sajtó napok óta foglalkozik a hármas szövetséggel. A legelőkelőbb lapok azt hangoztatják, hogy a szövetség, különösen Ausztra-Magyarország és Németország között erősen meglazult. Ennek oka szerintük az ausztriai nemzetiségi krízis. Azt is tudni vélik az angol lapok, hogy a szövetséges hatalmak közt tárgyalások folynak a hármas szövetség módosítására nézve.

A bukovinai gör. kel. egyházi jóságok.

Bécs, február 6. (Saját tud. táv.) A hivatalos lap a földmívelésügyi miniszteriumnak 1900. január 25-én kelt rendeletét közli a bukovinai görög keleti egyházi jóságok igazgatására kibocsátott új szabályzatról.

Monson távozása.

Páris, február 6. (Saj. tud. táv.) Az angol nagykövetség egyik diplomatája úgy nyilatkozott a *Gaulois* egyik munkatársa előtt, hogy ha a francia sajtónak Angliával szemben való magatartása hozzá is járult némileg **Monson** nagykövet elutazásához, ez csak egy kis felhőske, a mely könnyen eloszlatható. **Monson** nem hívták vissza. Csak rövid időre utazott el.

Az egyiptomi események.

Páris, február 6. (Saját tud. táv.) A *Matin* értesülése szerint a legutóbbi

kairói hírek fölkeltették a külügyi hivatalok figyelmét. A nevezett lap kifejti, hogy Németországnak érdekében áll, hogy Franciaországhoz és Oroszországhoz csatlakozzék.

A sztrájk.

Falkenau, február 6. (Saját tud. táv.) A sztrájk helyzete változatlan. Tegnap 164 waggon kőszent szállítottak el.

Karlsbad, február 6. (Saját tud. távirata.) A helyzet változatlan.

Buller harmadik veresége.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 6.

Pretoriából — tehát bur forrásból — rövid távirat érkezett, a mely azt állítja, hogy **Buller** tábornokot harmadszor is visszaverték a burok **Ladysmith** alól. A londoni hadügyminiszterium ezt a hirt sem meg nem erősíti, sem nem czáfolja. Ugy látszik, ragaszkodik ahhoz, hogy addig, míg **Buller** **Ladysmith**be be nem vonul, csakugyan nem ad értesítést a harctérről. Persze legkevésbé a vereségekről, s különösen akkor nem, ha **Buller** soha **Ladysmith**be el nem juthat.

Mai távirataink a következőket jelentik:

Brüsszel, február 6.

Pretoriából jelentik, hogy **Buller** harmadik kísérlete is kudarcot vallott.

A colenoi és spionskopi vereségeket nyomon követte a harmadik nagy vereség. **Ladysmith** közelébe sem jutott, mert a burok az előnyomulásban megakasztották, csatára kényszerítették és visszaverték.

Részletek még hiányoznak erről az ütközetről.

London, február 6.

A Reuter-ügynökség azt jelenti Fokvárosból helyreigazítólá, hogy oda az a hír érkezett, hogy a burok csakugyan körül vannak zárva **Colesberg**ben.

London, február 6.

A *Daily Mail*nak jelentik Durbanból, hogy vasárnap nagy csata volt. Hivatalosan a hirt nem erősítették még meg.

London, február 6.

Millner kormányzó levelet irt egy angol város polgármesteréhez, a melyben azt mondja, hogy a háboru még 4—5 hónapig eltart.

London, február 6.

A hadügyi hivatal táviratot kapott **Roberts** tábornagtól, a mely szerint mindkét fél hadállása változatlan.

(A tábornagy ugylátszik változtatott a stíljén. Eddig napi jelentései — az eseményekre való tekintet nélkül — ugy hangoztak, hogy a „helyzet változatlan.”)

London, február 6.

Fleusburgből jelentik, hogy a burok ott serényen dolgoztak, hogy védett állást csináljanak ágyuiknak, az angolok azonban elűzték őket s védműveiket szétrombolták.

Fokváros, február 6.

Ma reggelig ide nem érkezett olyan hír, mintha **Buller** újból átkelt volna a Tugélan.

Fokváros, február 6.

Krüger és **Steyn** elnökök **Roberts** tábornaghoz levelet irtak, melyben tiltakoznak házaik szétrombolása és szántóföldeik pusztítása ellen. **Roberts** azt válaszolta, hogy hozzanak fel konkrét eseteket. Egyebekben — írja — éppen ő panaszolhatja,

hogy a civilizált hadi szokások ellenére az angol alattvalókat a burok házaikból kiűzik és arra akarják kényszeríteni, hogy királynőjük ellen harcoljanak.

London, február 6.

Chamberlain beszédének jelentős része az, a hol *Harcourt* beszéde ellen fordul, a melynek hangját a jelenlegi helyzetben időszerűtlennek találja. *A helyzet kétségtelenül komoly, de azért még sem hiszi, hogy az ország veszedelemben fog. Az országban a tulnyomó többség azt kívánja, hogy minden ideget feszítsünk meg, hogy a háborút sikeres befejezésre juttassuk. Az ország magatartása csodálatraméltó és még azoknak az elismerését is kivívta, a kik ellenségesen ítélik meg a helyzetet. Az ország azonban megmutatta, hogy elvárja az összes angoloktól, hogy valamennyien egyetértőleg működjenek közre, (Helyeslés.) hogy a hibák okait kinyomozzuk, hogy orvoslást találjunk és saját hibáinkból hasznot vonjunk; elvárja, hogy személyes és párttekintetek nélkül működjenek közre, hogy arra a befejezésre jussunk, a melyet mindnyájan szívünkön viselünk. (Helyeslés a kormánypárton.)*

Harcourt, a ki mindazokhoz fordult, a kik ebben a háboruban szenvedtek, de a külföldi nézőkhöz is, kritikai vizsgálódásba bocsátkozott, de a mellett figyelmen kívül hagyott mindent, a mit mi fontosnak tartottunk, csak hogy bizonyítsa, hogy ez a háború erkölcstelen (Helyeslés az irek részéről) és igazságtalan (Ujabb helyeslés az irek padjain) és hogy minden áldozat hiábavaló. Argumentumokat talál azok számára, a kiknek örömük telik Anglia balsorsában. (Helyeslés a kormánypárton.)

Harcourt beszédéből az vehető ki, hogy a Majuba-dombon vívott csata óta történt események tekintetében, ha ő volna a kormányon most ugyanazt a politikát követné, a melyet azután a harcz után követtek. Ilyen jövőt kínál *Harcourt* a britt népnek, mialatt a háború vége még függőben van. (Helyeslés.)

A dél-afrikai bizottság kérdésével addig nem akar foglalkozni a szónok, a mig a ház le nem tárgyalja *Thomas* képviselőnek erre vonatkozólag benyújtott indítványát. Nem akar kiterjeszkedni a beszédek lényegtelen részleteire, de úgy érzi, hogy azoknak, a kik maguk is barátokat vagy rokonokat veszítettek el, joguk van arra, hogy még egyszer hallják annak a hangsúlyozását, hogy a háború igazságos és szükséges. (Helyeslés a kormánypárton.) A burok és angolok között, Anglia és Transzvál között támadt vitás kérdések nagy lényeges és nem technikai természetű kérdések. Nem valami szóharcz kicsinyességeiről, hanem olyan vitás kérdésekről van szó, a melyek már 1895. előtt, sőt már 1881. előtt megvoltak. *Jameson* betörése, a bloemfonteini tárgyalások és a választói jog kérdése nem okai, hanem csak incidensei és egyes kérdései a régóta létező egyenlenségnek. (Helyeslés a kormánypárton.)

A mélyen gyökerező viszály nem Majubánál kezdődött, hanem a Majuba után követett politika csak kiélesítette. A majubai egyezményen még meg sem száradt a tinta, mikor a burok már kezdték megszegni a szerződés rendelkezéseit. *Gladstone* nem volt ellensége a buroknak. Az ő kormánya volt az, a mely a majubai egyezményt megkötötte és *Gladstone* mégis kénytelen volt alig három évvel az egyezmény megkötése után felidézni a polgárháború veszedelmeit hollandus birtokainkon, komoly fegyverkezésekbe és költségekbe bocsátkozni és katonai expedíciót kiküldeni, hogy a burokat az egyezmény megtartására kényszerítse. (Helyeslés.)

A Transzválal való viszálykodás nem valamely angol kormányának a műve, hanem a viszonyok természetéből származott, az angolok és a burok jellemének, erkölcsének és műveltségének nagyon különböző voltából. (Zajos helyeslés.) A burok arra törekedtek, hogy megszabaduljanak a britt főnhatóság utolsó nyomától is. A burok főnhatósága minden más fajnak alárendelését jelenti, a mi főnhatóságunk a fehér faj számára az egyenjogúság helyreállítását, a fekete fajok számára igazságosságot jelent. Mikor kormányra jutottunk — folytatja a miniszter beszédét — csakhamar éreztük, hogy megoldást kell találnunk. A helyzet legkomolyabb vonása a barátságos együttélésre utalt lakosság körében folyton terjedő elégedetlenség volt.

A hadi fegyverkezés elégtelensége annak tulajdonítandó, hogy a béke főtartásában reménykedtünk. Ez a háború igazságos, jogosult és szükséges. (Helyeslés a kormánypárton. Közbeszólások az irek részéről: Nem! Nem!) Az ir naczionalisták véleménye nem mond semmit, hanem az ellenzékhez fordulok és attól kérdezem, - igaz-e, hogy a háború jogosult, szükséges és igazságos? (Helyeslés.) A *Fitzmaurice*-féle indítvány benyújtását sajnálom, mert kétségesnek tünteti föl az ország egyetértését. Az ország azt kívánja, hogy biztosítsuk a háború erőteljes folytatását és azt, hogy az eredmény arányos legyen a hozott áldozatokkal és a szenvedett veszteségekkel.

Voltak hibák és a kormány tűrni akarja a gáncsot, ha majd itt lesz az ideje, hogy megvizsgáljuk, mennyi illeti a gáncsból a rendszert és mennyi azokat a férfiakat, a kik e szerint a rendszer szerint kormányoznak. Igyekszünk segíteni a hibákon, a melyeket elkövettünk. Néhány hét múlva 100,000 emberünk lesz Dél-Afrikában. A nemzet lelke éppenséggel nincs megtörve. (Helyeslés.) Nincs az az áldozat, a melyet a nemzet nem volna hajlandó meghozni, s a melyet mi nem volnánk képesek követelni, ha a siker érdekében szükségesnek tartanók.

A háború egyik tanulsága annak az óriási védőerőnek a felismerése, a mely az irreguláris vagy önkéntes csapatokban rejlik, ha országuk védelméért kell küzdeniök. Ezt a tanulságot nem szabad figyelmen kívül hagyni a hadi helyzet vizsgálatánál. Remélem, meg fogják tenni a kellő lépéseket, hogy hasznunkra váljék ez a fényes anyag, a mely Angliában mindig rendelkezésünkre áll, a mely kellő támogatással és talán nagy költséggel a legderekabb védősereggé alakítható át, a mely valaha létezett. (Zajos helyeslés.) Ezt a tervet nem mint érdekelt fél fogom javaslatba hozni, hanem azért, hogy kifejezésre juttassam a nemzet óhaját.

A mi siker esetén követendő politikánkat illeti, úgy hiszem, a lényegre nézve egyetértünk *Grey* felfogásával. Kijelenthetem a kormány nevében: a mig rajta mulik, nem lesz még egy Majuba. (Élénk helyeslés a kormánypárton.) A burok soha sem fognak többé a mi beleegyezésünkkel Afrika szívében várat állítani, a melyből elégedetlenség és fajgyűlölet indulhat ki. (Helyeslés.) A buroknak soha se legyen többé módjukban, hogy az angolokkal alárendelt fajként bánjanak.

London, február 6.

Chamberlain beszédét a radikális lapok kivételével az összes lapok a legmelegebben üdvözlék. Csodálkozásukat fejezik ki a beszéd rendkívül ügyes és kibékítő formájáért, s tartalmát a legnagyobb részben helyeslik.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *A b a b a*, operette; Szarvasi Ilona felléptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Francillon*, szimf.; *Vizvári Mariska* felléptével. (Páratlan bérlet.)

* **A filharmonikusok hangversenye** iránt, melyet holnap, szerdán tartanak meg, az egész városban érthető nagy érdeklődés nyilvánul. A jegyek nagyobb részét elkapkodták már. A kis számban megmaradt jegyek ifj. *Klein Mór* könyvkereskedésében, este a hangverseny előtt a pénztárnál kaphatók. A műsort már többször közöltük. A hangverseny este 8 órakor veszi kezdetét és a templom utcai-fuiskola dísztermében tartatik meg.

* **A Föld és népe** című nagy népszerű földrajz és népismeri kézikönyvből megjelent a Franklin-társulatnál a harmadik kötet is, mely *Azsia* és *Ausztrália* leírását tartalmazza. Ez a mű eredetileg *Mehner* Vilmos kiadásában mint *Hellwald* Frigyes német földrajzi író hasonczímű művének átdolgozása jelent meg 20 évvel ezelőtt s a nagy közönség a nagyterjedelmű művet oly rokonszenvvel fogadta, hogy első kiadása teljesen elkelt. A második kiadás már nem *Hellwald* művének folytatása, hanem egészen új munka, melyet *György Aladár*, a tudományos kutatások régi népszerűsítője állított össze, a tömörked anyagból kiválogatva azt, a mi a szakszerű kutatásokkal nem foglalkozó felnőtteknek s ifjaknak legérdekesebb s a mi őket a további kutatásokra buzdítja, de e mellett nagyjában eléggé hű képet ad az egyes országokról és azok népeiről. A jelen második kiadás öt kötetben jelenik meg. A két megelőző kötet *Amerikát* és *Afrikát* tárgyalta, a hátralévő, de már szedés alatt levő harmadik kötet Európát, az ötödik pedig Magyarországot mutatja be. A jelenleg megjelent 3-ik kötet 62 ivre terjed, van a szövegben 10 rajz s nem kevesebb mint 31, részben színes melléklet, úgy, hogy minden nyolcz lapra nem 6 kép jut. A mű jellegének megfelelően a szöveg is inkább arra a szempontra tekint, hogy élvezetes legyen s ezért lehetőleg a számokat és neveket s nem polemizálásokkal művekké. Ujat az író nem mond sehohy. A műtártnak nagyobb része is közkeletű, de a nagy vonatkozásokra mindenütt ügyel. A könyv ára díszes színes kötésben és tokban 15 korona; de kapható egyes füzetekben is, melyeknek egyenkint az ára 60 fillér.

* **Két asszony.** Regény. Irta *Baranczevics* Kázmér. *Szabó* Endre, az orosz irodalom lelkes művelője újabb írói vezeti közönségünk elé. *Baranczevics* Sz. Kázmér neve, a ki a *Két asszony* történetében érdekes mesét mond, melynek az író igen ügyesen bogozza egy kis hivatalnok körül. A mese folyamán az egészséges realizmus jellemző erő kapja meg az olvasót, mely az orosz írókat minden irodalomban megkedvelteti. Egyébként a regény becsére nézve felemlítjük, hogy az orosz tud. akadémia a Puskin-féle nagy díjjal tüntette ki. A két kötetes regény ára 4 korona. Kapható a Franklin-társulat.

Az aradi Szentháromság-szobor

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 6.

Az aradi Szentháromság-szobor ügyében nevezetes dátum a mai, mikor végleges meg egyezésre jutott a szobor-bizottság Róna József szobrászszal, úgy a művészeti, mint az anyagi részről illetőleg. A bizottsági ülésen, mely *Salacz Gyula* elnöklete alatt folyt le, jelen volt *Róna József* is, azonkívül a következő tagok:

Boros Vida, *Kristyó* János, *Tedes* Viktor, *Domány* János, *Virágh* Lajos, *Nikola* Péter, *Schuszter* Illés dr., *Neuman* Adolf, *Domonkos* Lajos, *Remetey* F. Károly, *Abony* Lajos, *Vannay* Gyula, *Tabakovits* Emil.

Salacz Gyula polgármester megnyitotta az ülést, bemutatta a bizottságnak *Róna József* tervét, melyet a bizottság elfogadott, mint azt elhatározták, a szobor elhelyezését.

szittetik, a bemutatott mintán két módosítást kérve. Egyik változtatás lenne, hogy a szobor obeliszkjének csucsáról a Szentlelket ábrázoló galambot vegye le és alkalmazza alacsonyabban, az Atya és Fiu alakjaihoz közelebb. A másik változtatást az teszi szükségessé, hogy újabb terv szerint a szobor nem a Ferencz-térre, hanem a színház Andrassy-tér felé néző oldalára kerül s így a tervbe vett gyepes magaslat helyett megfelelőbb lenne az eddigi kettőhöz egy harmadik lépcső.

Rónai József becsületes művésznek tartja magát, ki nem csökönys s azt, amiről a bizottság meggyőzi, megteszi, de reményli, hogy viszont a bizottság is így fog viselkedni. Ugy tartja, ha a galambot leveszi, nincs az obeliszk felépítésének értelme. A galamb betetözése az obeliszknek s dogmatikus szempontból sem lehet ilyen formában ellene kifogás. A régi modoru Szentháromság szobroknál, hol az Atya és Fiu alakjai magas oszlopon ülnek, a Szentlélek nem lehet tőlük nagy magasságban, ha csak, az esztetika rovására, valami póznaszerű alkotmányra nem tűzik. Ha nem madár alakjában ábrázolnák a Szentlelket, a magasba helyezés helytelen volna, de így nem. Meggyőződése, hogy ha a kívánt változtatást keresztül viszi, az elrontja a művészi formát. A galamb és az obeliszk csúcsa közé tervezett gömböt elvetve s más architektúrális megoldást keres.

Helyesnek tartja a harmadik lépcsőt is.

Salacz Gyula polgármester felemlíti, hogy a Szentlélek képein is a magasban van a Szentlélek.

Rónai József kijelenti, hogy meg van hatva a bizottság dogmatikus szabadelvűségétől, mert az őcs nagyobb ellensége a művészetnek, mint a dogma.

Boros Vida két okból is helyesli a művész javaslatát. Először, ha a szobormű tetejéről a Szentlélek jelképe lejönne, az obeliszk típusa teljesen keresztényies jellegét, amelyet rajta a kereszt vagy glória fejez ki. Így azonban bebiztosítja az egészet a kereszténységet jelentő galamb s a galambot körülvevő glória. Szükséges a galambnak a művész által tervezett alkalmazása azért is, mert tekintettel arra, hogy magas épületek között fog állani a szobor, minden olyan momentumot föl kell használni, mely a szobrot magasabbá teszi.

A bizottság e hozzászólások után úgy határozott, hogy a Szentlélek galambját megfogja az obeliszk tetején s a harmadik lépcsőt is alkalmazza; ezenkívül még alig észrevehető talajemelést is, úgy, hogy a szobor az eredetileg tervezett 13-4 méter legyen.

Ezután a fizetési módokatokra tértek át. A mű ára, a harmadik lépcsővel járó 1000 forinttal, 27,000 forint. A meglévő szobor-alap 11,000 forint, melyből a szerződés megkötésekor 4,000 frtot, a nagy csoportozat elkészítésekor 6,000 frtot kap a művész, a többi 3,000 frtos évi részletekben. Az ügyben különben véglegesen a közgyűlés határoz.

Az első esküdtzéki tárgyalás.

— Az Aradi Bózlöny tudósítójától. —

Budapest, február 6.

Nevezetes napja volt ma a budapesti törvényszéknek. Ma volt ugyanis az új rend értelmében az első esküdtzéki tárgyalás, az első közönséges bünpör, amelyben nem rendes bírák, hanem polgárok ítéltek.

Nagy ünneppel kezdődött ez az első esküdtzéki tárgyalás, mikor Zsitvay Leo, a törvényszék elnöke bíró társaival belépett, az esküdtzéki terem megtelt diszes közönséggel.

Az elnöki emelvénytől balra a harmincz esküdt, jobbra az ügyvédi kamara választmányának Györy Elek elnök országgyűlési képviselővel az élén, szemben a nagy jogászközönség,

ügyészek, bírák, ügyvédek és a sajtó képviselői foglalnak helyet.

Először Zsitvay elnök intézett üdvözlő beszédet az esküdttekhez. Többféle tényező működtek itt közre ebben a teremben, de mind az igazság érdekében. Most egy új tényező lépett oda, vajha ennek közreműködésével is az igazságszeretet levegője töltene meg az igazságszolgáltatás csarnokát.

Az elnök beszédét megélték, mire Geguss Gusztáv főügyész helyettes tartott nagy-szabású lelkes beszédet, arra kérve az esküdtteket, hogy az élő közvéleményt hozzák be az igazságszolgáltatásba és úgy lépjenek a terembe, mint a templomba, tiszta érzéssel.

Végre Györy Elek mondott gyönyörű beszédet. Büszkén tekint vissza a munkára, a mely ezt a nagy napot eredményezte, kívánja, hogy a szabadság és magyarság jusson érvényre az új intézményben.

Ezután kezdődött a tulajdonképeni tárgyalás.

Zsitvay elnök rendeletére a börtönőr bevezette a rabruhás vádlottat, akit elsőben és az általános kérdésekre hallgatott ki az elnök.

Elnök: Hogy hívják.

Vádlott: Gollen József.

Elnök: Hány éves.

— 72.

— Hol született?

— Galicziában.

Elnök: Magyar alattvaló?

Vádlott: Igen.

— Mi a foglalkozása.

— Kazánfűtő.

Elnök: Hány gyermeke van.

Vádlott: 3.

Elnök: Volt-e katona?

Vádlott: Igen, Galicziában.

Ezzel be lévén fejezve a személyazonosság megállapítása, Krenedies dr. jegyző felolvassa a megjelent esküdttek névsorát

Ezután az esküdttek kisorsolása következett.

Az esküdtbírók tagjai lettek: Sváb Gyula, Luka László, Frey Gusztáv, Ursiny Károly, Krenedies Ödön, Fürst Antal, Kozár Károly, Kinszly Gyula, Ujváry István, Schön Adolf, Rónai Imre, Mérey Ödön rendes és dr. Peregrinyi János, Hegedüs Lajos póttagok.

Az esküdtbírók tagjainak kisorsolása után elnök a tárgyalást 5 perczre felfüggesztette.

A tárgyalás megnyitása után az elnök felolvasta az eskü-mintát, amelyre minden egyes esküdt „Isten engem úgy segítjen“ szavakkal letette az esküt.

Most a vádirat rendelkező részét olvasta fel dr. Sántha Elemér bíró. E szerint Gollen József vádlottat az ügyészség azzal vádolja, hogy 1899. évi november 12-én a Haggenmacher malomban Plavák Antal nevű társát késsel leszúrta s ez által halálát okozta.

Elnök a vádlotthoz: Megértette ön mivel vádolja önt az ügyészség?

Vádlott: Igen.

Erre kezdetét vette a hosszadalmas, de kevésbé érdekes tárgyalás, melynek folyamán a vádlott töredelmesen beismerte a terhére rótt cselekményt.

Az ítéletet a késő délutáni órákban hirdették, mely szerint a törvényszék az esküdttek verdiktje alapján két évi börtönre ítélte a vádlottat.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 7. A filharmonikusok házi estélye (Polgári fiúiskola.)

Február 10. Az aradi székely asztaltársaság táncvigalma (Vadember.) — Az aradi kerékpárklub hangversenyvel egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.) — A pankotai önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A gurahonci kaszinó-egylet táncvigalma (Hungaria szálló.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet táncvigalma (Központi szálló.) — Az aradi II-ik kerületi jótékony-célú filler-asztaltársaság táncvigalma (Knapp-vendéglő.) — A zádorlaci községi önkéntes tűzoltó-egylet táncmulatsága.

Február 11. Az aradi szabómunkások táncvigalma (Központi szálló.) — A borosabesi kaszinó-egylet bálja.

Február 17. Működvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órákor. — Az aradi waggonyári önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Központi szálló.)

Február 18. A m. kir. államvasutak altiszti körének táncvigalma (Központi szálló.)

Február 24. Alarczosbál Uj-Aradon.
Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 9 órákor.

(=) A székelyek bálja. Az aradi székely-asztaltársaság házias jellegű, zártkörű táncvigalma, mint azt már jeleztük, e hó 10-én, szombaton lesz megtartva a Vadember-hez címzett vendéglő összes termeiben. A bálrendezés felkéri azokat, akik tévedésből netán meghívót nem kaptak volna, s arra igényt tartanak, annak kiszolgáltatása iránt forduljanak Jakabffy István urhoz (Jakabffy és Társa, Andrassy-tér, Minorita-palota.) A táncvizsgálat iránt — melyre a belépőjegyek személyenként 1 koronáért, családonként 2 koronáért adatnak ki — városszerte óriási az érdeklődés, amin nem lehet csodálkozni, mert közismeretüvé vált, hogy a székelyek mindig többet adnak, mint ígérnek, s mulatágaik fesztelenség és vidámság dolgában felülmúlják a hasonló zsánerű estélyeket.

(=) Tüzlőtóbál Zádorlakon. A zádorlaci községi önk. tüzlőtő-egylet február hó 10-én a zádorlaci nagyvendéglőben saját pénztára javára zártkörű táncvizsgálatot fog tartani. Belépő-díj 1 korona. Kezdeté este 7 órákor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Táncszünetek közben a földkörüli utjából visszatért hírneves uj-aradi női zenekar hangversenyez.

Sima, a legyőzhetlen.

— Az Aradi Bózlöny tudósítójától. —

Szentea, február 6.

A Tabak-korcsmában, a Sima-párt főtanácsjában, a tegnapi győzelmes csata után reggelig szólott a muzsika, azért mégis Szentes városa gyászol.

A tanya népe diadalmaskodott, de a város népe gyászol. Vasárnap, már a délutáni órákban, amikor Sima pártja előre nyomult, mély levertség volt az egész városban észlelhető. Ily szavakat lehetett hallani:

— Kabátos ember nem maradhat meg többé Szentesen.

Sima rémuralmát nem sikerült megtörni. Jelöltje 1001 szavazattal győzött 807 ellen. Dienes pártja e nyolczszáz szavazatnyi erő tudatában bizonyosra vehette a győzelmet. Általánosan azt beszélték, hogy az győz, aki legalább 750 embert leszavaztat. De a tanyák népe, mert „Sima Ferencz azt üzenté“, oly tömegesen vonult be, hogy négyszázzal többen szavaztak le, mint az első választáskor.

Sima újra győzött. Sima és senki más. — Molnár Jenő és Dienes Márton csak mellékalkok voltak a lefolyt harcban. Simáról volt itt szó és senki másról. Képzeldés az, hogy itt az Ugron-párt harcolt a Kossuth-párttal. Ne áltassa magát ezzel se Ugron Gábor, se Kossuth Ferencz. Nem volt itt elvi harc, csak a szociálisták részéről. A pótválasztásra a szociálisták semlegességet mondtak ki, a köztük újra megjelent jelöltjük, Mezőffy indítványára. Vasárnap reggel mintegy 50 szociálista szentesi választó kivonult a közeli Szegvárra.

Amig a függetlenségi marakodnak, addig mi elveinket terjesztjük, így szóltak lelkesülten. A Szentesen maradt szociálisták közül azonban Simaék mégis letudtak szavaztatni jelöltükre mintegy huszat.

Simáék különben állandóan kaczerkoddak a szociálista párttal. A körmenetek alkalmával a menet élén haladó Sima és Gálffy mindenkor meghajtották a kezükben vitt lobogót a szociálista tanya előtt. A szociálista beszédekre Sima válasza rendszerint az volt:

— Arany igazságok ezek!

E viselkedés magyarázatát megértjük, ha tudjuk, hogy Sima a maga népet szociálistaszellemben nevelte a szociálista név említése nélkül. Szociálisták és részben anarkisták a Sima pártiak, anélkül, hogy maguk is tudnák.

A szocialista beszédek nem czáfolhatta az a Sima Ferencz, aki a kabátos osztály elleni gyűlöletre nevelte népét. „Mindenki gazember, aki ilyen kabátot hord, mint én is”, szokta mondani Sima a népnek. Ezt a szocialista-jelölt csak úgy tudta tulliczítani, hogy arról beszélt, hogy vannak a gatyások között is gazemberek.

Nemcsak szocialista elvekkel harcol Sima, hanem legutóbb már egyenest szocialista segítséggel is. A tanyák népének megmozdításában, hogy azok oly tömegesen vonultak be, főrése van egy budapesti szocialista agitátor-nak: Szalai Schlezinger Oszkárnak.

A lefolyt harcban Sima győzelméről vagy bukásáról volt szó csak és semmi másról. Sima belevitte a harcba nemcsak a kabátos osztály elleni gyűlöletet, hanem ott, ahol kellett, az antiszemitizmust is. Ő tudta hol, kiknél hat ez a fegyver. Még a választás előestéjén is ott volt látható a Tabak-vendéglő cselédbálján „az öreg Salamon, a s.-a.-ujhelyi kékfestő, a Dienes Márton apja.”

Az értelmesebb embereknek azt mondták Molnár Jenőék, hogy ez csak farsangi tréfa, álarcozbáli maskara, de maguk se tudják, hogy mi lesz abból, ha előbb-utóbb, egy-két hó múlva mégis megtudja a Sima népe, hogy félrevezették. Molnár Jenőről, a most már megválasztott képviselőről választóinak jelentékeny része csakugyan nem tudja, hogy zsidó. Szentés külső részeiben a Dienes-párti zászlókkal haladó kocsikat, mint zsidó-pártiakat inzultálták.

A zsidók, mint általában Szentés egész értelmisége, Dienesre szavaztak le. A Sima jelöltjére csak két zsidó szavazott, mintegy százan pedig Dienesre.

Ugronék se tudták az értelmiséget Sima támogatására harcba vinni. Hiába irtak Ugron és Bartha leveleket a volt Pázmándy-pártnak, Bartha nem volt képes, hogy sógorát, Ádám Endre orvost Sima jelöltjére való szavazásra bírja. A Pázmándystáknak, a katolikusoknak a többsége Ugronék befolyására ugyan Molnárra szavazott, de az intelligencia, például a katolikus kör elnöke: Aradi Kálmán főkapitány nem. Hiába jártak Ugronék a miniszterelnök-nél is, hogy a hivatalnokokat tiltsa el a szavazástól. A hivatalnokok nem korteskedtek, de önjószántukból a rajtuk levő kabát védelmére leszavaztak a Sima jelöltje ellen.

Legfőbb erőssége volt Simának győzedelmes harcában, hogy meg nem tört az őt körülvevő az a varázs, az a néphit, hogy Simát semmiféle hatóságnak bántani nem szabad.

Sima a pénteki népgyűlésen egyenesen kortestaktikából szidalmazta példátlan gyalázkodó szavakkal az összes hatóságokat. Az előtte álló csendőröket ujjal rájuk mutatva tizezernyi nép előtt gazemberezte. A nép látva, hallva ezt, csakugyan megerősödik abban a hitében, hogy Sima nagyur, akit bántani senki nem mer és Simának igaza van, a mikor gazemberezi a hatóságokat, mert ha nem volna igaza, meg se tűrnék azt némán.

A pénteki nagygyűlésre következett a szombati nap, amikor — amint ezt mindenki tudta — Simának be kellett volna vonulnia a kunszentmártoni fogházba. De Sima nem ment be, tehát újra láthatta a nép, hogy Simát bántani nem szabad. Legalább kétszázra teszik ama választók számát, akik okvetlen Sima ellen szavaztak volna, ha Sima a választás napján már nem szabad. Így nem mertek szavazni.

Ha pedig Sima előbb-utóbb zár alá kerül. (Bünpörének alapos ismerői szerint össze-vissza legalább öt esztendőre számíthat) akkor a bör-

tönből is igazgatni fogja Szentest — a *martiromság* erejével.

Ezért siratják, akik siratják Szentesen a Dienes bukását. Szentés megváltásának órája még nem ütött.

Jókai tanítása a „Figarónak.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 6

A párisi *Figaró* Franciaország egyik legtekintélyesebb lapja, a külföldön pedig a legismertebb és legelterjedtebb francia napilap. — Magyarországra is jár belőle több ezer példány, — egy magyar lap jól megélhetne annyi előfizetőtől.

Ez a francia ujság a huszadik század elején a XIX. század költészetéről akarta megtudni az összes művelt nemzetek legnagyobb poétáinak véleményét. Nálunk Jókai Mórhoz fordult, tehát kétségen kívül hivatott emberhez, a kinek gondolatai feltétlenül érdekesek és a tekintély súlyával bírnak az irodalom kérdéseiben.

Csak hogy egy kis baklövést csinált a derék *Figaró*. Ez a művelt, s egyebekben alapos, komoly tudású emberek szerkesztette ujság — melynek, ismételjük, több ezer előfizetője van nálunk — még mindig nem tudja, hogy van Magyarország, s a *Tissot* hirhedt földrajzi és alkotmányjogi tudásával Jókaitól, mint Ausztria legnagyobb írójától az ausztriai költészet tizenkilencedik századbeli életéről kér nyilatkozatot.

Három kérdése van a *Figarónak*:

Voltak-e a XIX. században jelentékeny sikerei, vagy hatalmasabb evolúciói a költészetnek és ha igen, kik voltak az új korszak megalkotói?

Viszartért-e a költészet a klasszikus formákhoz, vagy új utakon halad-e előre?

A század költői közül ki Önnek a legkedvesebb?

A felhívásra Jókai ma a következő francziául írott levéllel válaszolt a *Figaró*-nak, nem annyira a feltett kérdésekre felelvén, mint inkább szelid, de félre nem érhetően határozott tanítást adván a világlapnak felületességéért:

Uram! Nagyon hizelgő rám nézve kedves levelük, melyben azt az ajánlatot teszik, hogy írjak Önöknek essayt az osztrák poezisról.

Nem tudok tisztába jönni avval, hogy a német-osztrák poezisról, a cseh-osztrák poezisról, vagy a lengyel-osztrák poezisról kívánnak-e cikkelyt tőlem. En mindezen provinciákban idegen vagyok, csak hazám irodalmát ismerem, az én hazámét, a melyet Magyarországnak neveznek. (Ez független királyság a Kárpátok alatt és a Duna partján tíz századév óta van meg.)

Az én nemzetem keleti nyelven ír és beszél, a melynek nincs semmi közössége a teuton idiomákkal és Ausztria népfajával. On bizonyára ismeri a kitűnő *Tissot Les petites Tziganes* című munkáját, de nem kell feltételeznie, hogy minden magyar cigány és muzsik. Vannak a kik szépirodalommal és szépművészetekkel is foglalkoznak.

Ebben az esztendőben Franciaországban nemzetközi kiállítás lesz, a melyen Magyarországnak is meglesz a saját pavillonja. Engedje majd nekem meg, hogy végig vezethessem a magyar kiállításon s én boldog leszek, ha megmutathatom ott önnek, a magyar költé-

szet termékeit, a melyek egy szempillantást minden esetre megérdemelnek.

De ha nem akar addig várni, hát ajánlhatok egy nagyon megbízható művet Önnek, a melyben konkrét adatokat fog találni a magyar költészetéről is, az osztrákról is. *Ez a nagy Larousse párisi kiadása*. Magam is, ha foglalkoznám a problémával, onnan venném ki az adatokat. Mert a törvény szerint macskát, szivet és — enciklopediai művet lopni szabad. Ez állításom igazolására az elmúlt század legkiválóbb regényíróját, idősebb *Dumas* Sándort akarom idézni, a ki mikor egyszer azt vetették a szemére, hogy nem tiszteli eléggé az írói jogot, így válaszolt:

— Ha a költő oly dolgokra akad, a melyeket a maga számára jónak tart s azokat elfoglalja, az nem lopás, hanem elhódítás.

Igaza volt. És bocsássá meg nekem, hogy a hozzám intézett kérdésre nem válaszolok. Nekem a költészet a mesterségem és nem a kritika. Ez a darazsak dongása, én pedig a méheket kultiválom. Ha megköveznek költői művemért, ez gyönyörűség, de hogy kritikámért kövezzenek meg, ez iszonytató büntetés volna.

Minden költészetet jónak tartok, ha csakugyan költészet.

Fogadja uram mély tiszteletem kifejezését és bocsásson meg barbár stílusomért.

Dr. Jókai Mór.

Ezért a szép levélért köszönet illeti a magyar költő-fejedelmet. Tanítása talán eredményes lesz a *Figarónál* s evvel általában Franciaországban, a hol a magyarság dolgai kiváló tudatlanság tárgyai.

Sajnálni csak azt sajnálhatjuk, hogy Jókai nem használta fel az alkalmat arra, hogy a magyar költészet most lezáródott századáról, a mely a magyar nemzeti és állami élet erős fejlődésével egybefonódott, beszéljen a *Figaró* olvasóinak s a tényekkel tanítsa meg őket, hogy Magyarország — van.

Láhr Sarolta — utoljára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

Láhr Sarolta, a rejtélyes körülmények között meghalt német nevelőnő szomorú históriája másodizben került ma végtárgyalás elé s ezutal valószínűleg utoljára foglalkozik vele az aradi törvényszék.

A múlt évben tartott végtárgyaláson a vádlott *Csutak* Károly által irt két sürgönyre és levelekre vonatkozólag az írásszakértők véleményét adtak és megállapították, hogy *Csutak* írása. Azonban egy budapesti tanu kihallgatván, bevallotta, hogy a kérdéses dolgokat ő irta. Erre a törvényszék felfüggesztette a tárgyalást azzal, hogy a budapesti kereskedelmi és váltó törvényszék írásszakértőinek véleményét kéri ki. Ebből azután ki kell derülni, hogy érdekelve volt-e, vagy sem.

Az írásszakértői vélemény beérkezett és az új tárgyalás határidejét a mai napra tűzték ki. A tárgyalásra beidézett *Vargvi* Gyuláné, ki időközben meghalt, *Csutak* Károlyné, ki élt törvényadta jogával, hogy nem jelent meg valamást tenni.

Megjelentek a törvényszék előtt, mint tanuk: *Frankó* Mihály, *Csutak* volt kocsisa, *Bartha* Ferenczné, volt szakácsnője, *Répás* Viktória, *Belovári* Györgyné, *Keczér* Viktória, egykori

szobaleányai, özv. *Munczán* Antalné és *Fényes* Jánosné mosónők, *Klein* Sámuelné szülésznő, *Weisz* Sándorné fodrásznő, kinél *Lahr* Sarolta betegen feküdt, ennek leánya *Weisz* Julia, továbbá *Maresch* Gyula.

A tárgyalás megkezdése előtt nagy zsibongás volt a tanácsterem előtt, hol a nagy számban behívott tanúk gyülekeztek. Több kíváncsi is igyekezett a terembe jutni, de nem lehetett, mert a tárgyalás zárt volt.

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást *Fábián* Lajos elnök. Kivüle még *Földes* János és *Pogonyi* Nándor bírakból állott a büntető tanács; a vádhatóságot *Meszlényi* Antal dr. alügyész képviselte; jegyző *Élias* Simon volt.

Lahr Henrik, mint panaszos nem jelent meg, hanem *Vinter* Adolf képviselte.

A vádlottak, mint ismeretes, *Csutak* Károly temetésrendező és özv. *Lilienberg* Jakabné szülésznő. Előbbinek védője *Keresztes* Gyula dr., utóbbié *Edvi-Illés* Károly dr. Bizalmi férfiak voltak: *Vinter* részéről *Somló* Ármin dr., *Edvi-Illés* részéről *Jelinek* Henrik dr. és *Rosenberg* Károly dr., *Keresztes* részéről *Czedly* Károly és *Köpf* János dr.

Mint orvosi szakértők megjelentek: *Parocz* Gyula dr. és *Aussterweil* László dr. törvényszéki orvosok.

A bizonyítási eljárás, melynek pikáns részleteit nem irhatjuk meg, déli 1 óráig tartott, délután pedig 3-tól 6-ig. Az elnök ekkor holnap reggel 9 órára halasztotta a végtárgyalás folytatását. Az ítéletet holnap kihirdetik.

HIREK.

— **Aradváros közgyűlése.** Aradváros törvényhatósága 14-én, szerdán tartja meg február havi közgyűlését. Az eddig kiadott sorrend szerint egy egész csomó, pártolás céljából küldött átirat szerepel a közgyűlés tárgyai között. Ezeknél érdekesebb a *Szentháromság-szobor* dolga, melynek elkészítése ügyében a törvényhatóság dönt.

— **Február 8.** Az aradi utcai harcban elesett hősök emlékezetére f. é. február 8-án délelőtt 10 órakor a róm. kath. templomban gyászmise lesz. Ezen gyásztiszteltetésre Aradváros és Arad megye összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, a különböző iskolák tanárait, tanulóit, a tanuló ifjúságot; az összes egyesületek, asztaltársaságok tagjait s Arad városa n. é. közönségét tisztelettel meghívja: a nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság.

— **Ottó főherceg mint festő.** *Ottó főherceg* az utóbbi időben nagy buzgalommal folytat festészeti tanulmányokat. A festészeti akadémián egy műtermet rendezett be magának s majdnem mindennap dolgozik és pedig leginkább a délelőtti órákban. Arczkép festéssel szeret leginkább foglalkozni. Utmutatásokkal többnyire *Pochwalski* tanár szolgál a főhercegnek. A multkor több huszárnak kellett bejönni az akadémiára, hogy modellt álljanak *Ottó főherceg* egyik munkában levő festményéhez.

— **Pest megye új főispánt kap.** Pestvármegyében főispán változás lesz. *Beniczky* Ferencz, a mostani főispán — mint tudósítónk táviratozza — elfogadta a *Posti hazai első takarékpénztár egyesület* igazgatóságát, s ez okból lemond a főispáni tisztségről. Már is megindultak a tervezetések, ki lesz az utódja az ország első vármegyéjének élén. *Keglevich* Gábor grófot és *Gullner* Gyula képviselőt emlegetik, mint legkomolyabb jelölteket. *Gullner*, mint a megyei törvényhatósági bizottság tagja, eddig is jelentős részt vett a vármegye közigazgatásában úgy a közgyűléseken, mint a különböző

bizottságokban, a melyeknek iránytadó tagja volt.

— **Andrényi Lajos végrendelete.** A *Nagyvárad* *Napló*-ban olvassuk: A megboldogult gyoroki *Andrényi* Lajos végrendeletét tegnap reggel 9 órakor olvasta fel *Velyáczky* Gyula kir. táblabíró, a nagyvárad városi járásbíró vezetje. Jelenvoltak: *Mezey* Mihály kir. közjegyző, *Andrényi* Károly és ügyvédje dr. *Mihelyfi* Lajos. A végrendelet két évvel ezelőtt kelt s a végrendelező általános főörököséül *Andrényi* Károly aradi vaskereskedőt nevezte ki. Ezenkívül többi unokatestvérei és pedig gyoroki *Andrényi* Adrienne férj bellusi *Baross* Ferenczné, gyoroki *Andrényi* Elvira, gyoroki *Andrényi* Paulin, *Schäffer* Adolf, *Schäffer* Margit férj. *Vertán* Péterné, *Schäffer* Béla, *Schäffer* Jenő, gyoroki *Andrényi* Elza férj. *Kremer* Józsefné, gyoroki *Andrényi* Margit, gyoroki *Andrényi* Mária fejenként 50—50 ezer koronát; gyoroki *Andrényi* Kálmán unokatestvére, ki jelenleg Bécsben katonai intézetben van, 100,000 koronát örökölt. Egyetlen élő nővére, *Andrényi* Ilona özv. *Schäffer* Adolfnének 4800 korona évi járadékot hagyott. Üzlete személyzetéről sem feledkezett meg. *Anlauf* József, ki évek óta a legnagyobb odaadással, lelkiismeretes becsületességgel vezette üzletét, 10,000 koronát, *Schmiedt* raktárnok 6000 koronát, *Hertelendiné* házvezetőnője 10,000 koronát örökölték. Az üzleti személyzet azon tagjai, kik 5 évnél tovább állottak szolgálatában egy negyedévi, a többiek egy havi fizetésüket kapják hagyományképp. Jótékony célra hagyott kiosztásul 40,000 koronát, a mely összeget majd az általános örökös fog kiosztani. A megboldogult aktív szerepet a közéletben nem játszott, csendes, nyugodt természete kerülte a feltűnést s minden idejét üzletének szentelte. Meg is termé gyümölcsét a fáradság. Az édes apja által rámaradt vagyont megötszörözte s hagyatéka felül van a két millió koronán.

— **Uj törvényszéki elnök.** A király dr. *Szűts* Miklós debreczeni ítélőtáblai bírót a debreczeni törvényszék elnökévé nevezte ki.

— **Ki lesz a váci püspök.** A kormány — mint tudósítónk táviratozza — most már döntött arra nézve, kit terjesszen fel a királynak a váci püspökségre való kinevezés végett. A kormány első helyen *Csáky* Károly gróf esztergomi kanonokot jelölte, s ennek a kinevezése így bizonyosra vehető. Elesik tehát az a sokféle kombináció, a mely nem régiben szárnyra kelt, s egyebek közt *Belopotoczky* tábori püspök nevének portálásával keltett heves ellenmondást a magyar közvélemény széles rétegeiben.

— **Arad és Csanádmegye telefon összeköttetése.** Csanádmegye közigazgatási bizottsága átírt Aradváros közigazgatási bizottságához, hogy a megyéje és Arad között telefon összeköttetés létesülhessen. Az ügyet a legközelebbi közigazgatási bizottsági ülés tárgyalja.

— **Jászai utóda.** A napokban hire járt hogy *Fáy* Szeréna, a kolozsvári nemzeti színház művésznője, ajánlatot kapott, hogy *Jászai* Mari helyét elfoglalja. A hirre *Fáy* Szeréna úgy nyilatkozott, hogy nem tud róla semmit. Most azonban, mint nekünk táviratozzák, a dolog mégis valónak bizonyult. A művésznő felhívást kapott az intendánstól, hogy májustól kezdve szerződjék *Jászai* helyébe. *Fáy* a további megbeszélések végett ma este Budapestre indult.

— **Temetés.** Gyoroki *Andrényi* Lajost, az *Andrényi* Károly és fiai cég nagyváradai főnökét az aradi felső temető halottas házából ma délelőtt 10 órakor temették el az *Andrényi*-család sírboltjába. A végtisztességen a család tagjain és rokonokon kívül jelenvoltak *Salacz* Gyula polgármester, *Institoris* Kálmán főjegyző, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Varjassy* József, *Purgly* János, *Friebeisz* Lajos, *Atzél* Péter, *Do-*

mány József, *Ottenberg* Tivadar, *Tedeschi* Viktor, *Abrai* Lajos, *Kabdebo* János dr., *Bogdán* Virgil, *Szontag* Gyula, *Wadowszky* Gusztáv, *Maresch* Gyula, *Andrényi* Gusztáv, *Parocz* Gyula dr., *Parocz* Béla dr. stb. valamint az *Andrényi* Károly és fiai cég személyzete. A temetési szertartást *Nits* Pál minoritarendi házfőnök végezte *Sütő* Libor és *Novák* Adorján lelkészek segédlete mellett. A közbecsülésben állott nagykereskedő koporsóját számos koszoru borította, melyek közül felemlítjük az alábbiakat:

„Felejthetetlen Lajos bácsinak — Károly és családja.“ „Szeretett nagybátyáknak — Adus, és Béla.“ „Utolsó üdvözlétül — Feri, Géza, Gyula.“ „Drága nagybátyjuknak — Elza Jóska.“ „Nyugodj békében — Andrényi Kálmán és családja.“ „Felejthetetlen testvérénék — Ilka.“ „Szeretett nagybátyáknak — Margit, Péter.“ „Szeretett Lajos bácsinak — Adrienne és Feri.“ „A jó Lajosnak — Josephine és leányai.“ „Szeretett nagybátyjuknak — Margit, Jenő.“ „Legjobb barátjának — Rimler Károly.“ „Legjobb barátunknak — a komádi-i vadásztársaság.“ „Tiszteletük jeléül — Mihelyfi Lajos és családja.“ „Mély tiszteletük jeléül — Schmidt Béla és neje.“ „Bíráljának — az Osztrák Magyar Bank.“ „A biharmegyei takarékpénztár igazgatósága — szeretett tagtársának.“ „Az aradi cég személyzete — felejthetetlen főnökénék.“ „Felejthetetlen főnökönök — Kapeller Géza és neje.“ Igazi szeretetünk jeléül — felejthetetlen főnökünknek.“ „Szeretett főnökénék — Antal János és családja.“

— **Picquart pöre.** Párisból táviratozzák: *Picquart* levelet írt *Monis* igazságügyminiszternek, amelyben tiltakozik a *Le Jour* ellen folyamatban lévő porének elhalasztása és az amnesztia-javaslat netaláni elfogadása ellen.

— **Viktoria királynő utazása.** Nizzából sürgönyzik, hogy ma Viktoria angol királynő utazási felügyelője Nizzából *Bordighera*-ra utazott, hogy ott a királynő tartózkodásának előkészítésére az utolsó intézkedéseket megtegye. A királynő a tavaszi hónapokat *Bordighera*n, az olasz *Riviera* ezen egyik legkielesebb helyén fogja tölteni.

— **Vidéki városok házadómentessége** Az a jelentés, melyet a képviselőház pénzügyi bizottsága a Győr városnak engedélyezett rendkívüli házadómentességéről a mult napokban a képviselőházban benyújtott, a többi vidéki város lakásviszonyaival is foglalkozik. Erről a kérdéstről a bizottság jelentése a következőket mondja:

„A képviselőház bizottsága csak abból a kettős szempontból ítélhette meg a kérdést, vajjon általában fennállnak-e még azok az indokok, melyek a törvényhozást az 1896: XXIII. törvénycikk megalkotásakor vezették, és alkalmazhatók-e ezek az indokok Győr város esetében? Mind a két kérdésre igenel felelhetünk. Tapasztaljuk ugyanis számos vidéki városnak visszamaradását, de tapasztaljuk ugyanakkor, hogy ezekben a városokban a megélhetési viszonyok felette súlyosak, nevezetesen, hogy a lakáskérdés úgy az értelmiség, mint a munkások körében szinte nagyvárosias jelleggel lép fel. A vidéki városok nagy részében a lakások sem a nagyvárosias élet fogalmával összekötött kényelmet, sem a vidéki élet fogalmával összekötött olcsóságot nem nyújthat. Minthogy pedig a törvényhozában és a közvéleményben mind erősebben nyilvánul az a tudat, hogy a vidéki városokat megerősíteni, és a közönség minden osztályára nézve mint lakóhelyeket előnyössé és kívánatossá tennünk kell: a bizottság megokultnak látja, hogy a törvényesen nyújtható minden kedvezmények a vidéki városoknak bőven és előzékenyen megadassanak. Sőt sajnálni lehet, hogy a vidéki városok nagyobb mértékben nem veszik igénybe a törvényes kedvezményeket.“

— **Ötvenhat felebbező.** Ötvenhat aláírással ellátott felebbezés érkezett Aradváros tanácsához a kapitányi hivatal azon végzésére, mely a napi piacokról az ipari cikkek árusítását tiltotta. A felebbezésben erősen hivatkoznak az iparosok a rossz gazdasági viszonyokra, melyeket súlyosbítt az a körülmény is, hogy áruikat nem vihetik a napi piacokra. A kapitányi hivatalnak említett végzése miniszteri rendelet-

következménye s így a felebbezésnek, ha a tanácsoson tuli felsőbb fórumokhoz jut is, nem igen lesz fogantatja.

— **Sikkasztó detektiv a buroknál.** A sikkasztó detektiv magyar, s magyar pénzt sikkasztott. A burokhoz csak most megy — állítólag. *Fekete* József magándetektiv volt Budapesten, s a minap házigazdája sikkasztásért jelentette fel. Hasztalan nyomozták a fővárosban, nyomtalanul eltűnt. Ma — mint tudósítónk táviratozza — *Gibraltarból* levelet irt Fekete. Tudatja ebben, hogy Transzvába készül, ott a burokhoz áll be, hogy munkaerejét ott értékesítse. — A kérdés, amelyet nyitva hagyott a derék ur, csak az, hogy a hadakozás, avagy talán a sikkasztás terén akarja értékesíteni erőit a távolban.

— **Földrengés.** *Tiflis*-ből sürgönyzik folyó hó 5-iki kelettel, hogy az *achalkalaki* kerület három falvában tegnapelőtt szokatlanul erős földalatti lökéseket érezték. A földrengés következtében több ház dült össze. Az összeomló falak négy parasztot temettek maguk alá, kiket azonban sikerült megmenteni.

— **A resiczai sztrájk.** A resiczai gépgyári munkások sztrájkja még egyre tart, sőt méreteiben jelentékenyen megnövekedett. Ma már *ezernyolczsáz munkás* hagyta abban a munkát. A műhelyek csendesek, a pöröly pihen, az üllön nem hány szikrát a formálódó tüzes vas. Az utcák és nyilvános helyek szokatlanul élénkek, egyébként azonban a sztrájk idáig teljesen békességes lefolyású. A békitő tárgyalások folyamatban vannak. A vállalat a béremlés ellen különösen arra hivatkozik, hogy ez idő szerint üzemét egyáltalán csak a humanitás okából tartja fenn, mert megrendelése oly csekélyek, hogy a munkások nagy részét elbocsáthatná.

— **A drágaság.** Sajnos, már állandó rovat lesz a lapokban, amelyben egy-egy fogyasztási cikk árának felszólásáról kell hirt adnunk. A legtöbb cikk drágulásának a *kartellek* garázdálkodása az oka. Bécsből most azt jelentik, hogy a petroleum-kartell a petroleum árát február 1-től kezdve 100 kilogrammonként 1 koronával felemelte. A petroleumgyárosok a mostani áremelést szükségesnek tartották azzal indokolni, hogy arra a nyersolajtermelők szertelen követeléseivel kényszerítették a kartellt. A nyersolajtermelők részéről pedig kijelentik, hogy nekik termelőknél a petroleumárak alakulására semmi ingerenciájuk sincs s hogy a finomítók kartellje ebben a tekintetben teljesen önkényesen jár el. Az áremelésből nincs is másnak haszna, mint a kartellben levő gyáraknak, mert ezek a nyersárut még mindig az alapáron kapják, amelyet a nyersolaj termelői a petroleumfinomítókkal egyetértve már évekként megállapítottak. De ezzel még nincs vége a rovatnak. A másik áremelést is Bécsből adják hírül. Az odaváló *fehérnemű czégek* tíz százalékkal fölemelték a fehérnemű árát. Ugy látszik, fölemelnek ma már mindent, a köszön árától elkezdve, egészen a cipő árakig, csak a fizetéseket nem emelik föl. A szegény ember már torkig kezd lenni ezzel a sok áremelgetéssel, bár a bécsi fehérnemű-kereskedők dolgával nekünk nem sok bajunk lehet, ha csak a magyarországiak nem követik őket, amire pedig nagy hajlandóságuk van mindennemű kereskedőknek. Pedig hát világos, hogy ellene van az ilyen eljárás magának a kereskedelem érdekeinek, mert csökkenti a forgalmat, elveszi a közönség vásárló kedvét.

— **Magyar lovak az afrikai háboruban.** Valamerre csak jelentősebb lóvásár van mostanában az országban, ott megjelennek az angol kormány megbízottai, s százával vásárolják össze a magyar lovakat a délafrikai háborúhoz. Ma — mint tudósítónk táviratozza — *Sopronban* jártak angol tisztok, a kiknek ezuttal francia tisztok is konkurrensül szegődtek. Háromezer lovat vásároltak meg és szállítottak el onnan a külföldre.

— **A perzsa sah Európában.** A „Petersburgskija Wjedomosti“-t Teheranból értesítik, hogy a sah a nyár folyamán egy európai utazást fog fenni, főképpen a párisi kiállítás meglátogatása végett.

— **Mulatságból a tűzhalálba.** Nagy lakodalom volt a napokban Szent-Mihályteleken *Fazekas* Imre házában. *Fazekas* Erzsébet nevű leányának volt az esküvője, a melyre ősi szokás szerint a meghívottakon kívül a nem hívottakat is szívesen szokták látni. Volt a faluban egy *Poczkár* Ádám nevű félkegyelmű legény is, a ki nélkül sem lakodalom, sem pedig disznótör nem szokott megtörténni. Nem hívta senki, de azért ő mindenütt ott volt s ha egy kis bort ivott, kifogyhatatlan volt a bolondságokban s e miatt aztán mindenütt eltűrték. Erre a lakodalomra is beállított *Poczkár* s éjfélig az öregebb vendégeknek volt mulattatója. Éjfél után a legények vették közre a különben is már ittas embert s hogy a leányok előtt erősebb tréfákat produkáltassanak vele, még jobban leittatták. A vége az lett, hogy *Poczkár* a sok italtól összeesett s ilyen állapotban kivitték az udvarra s bedugták egy szalmaboglya üregébe, hogy ott aludja ki magát. Hajnalban nagy lármával szaladt be az egyik cseléd, hogy tűz van az udvarban. A vendégek erre kirohantak, s látták, hogy a szalmaboglya, a hol *Poczkár* feküdt, ég. Először azt gondolták, hogy *Poczkár*, amint kijózanodott, hát kibujt onnét s ő gyújtotta fel a szalmát, mikor aztán nagynehezen elloccsolták az égő szalmát, akkor látták meg, *Poczkár* holttestét, a ki a füstben előbb megfuladt és félig összeégett. A tüzet valamelyik vendég idézhette elő vagy szándékosan, vagy véletlenül, eddig azonban nem akadt gazdája s most a csendőrség nyomozza a tettest. A szerencsétlenül járt *Poczkárt* mindenki sajnálja, mert sohasem bántott senkit és tréfáit mindenki szerette.

— **Egy csendőr öngyilkossága.** A Linz melletti *Rothann*-ban az odaváló csendőr-őrsvezető, *Donáth* János, szolgálati fegyverével véget vetett életének. Öngyilkosságának szokatlan előzményei voltak. *Donáth* egy kissé becsipve ment haza éjjel. „Ütközben összeverekedett parasztleányokkal, kik közül egyiknek koponyáját kardjával súlyosan meg is sebesítette. Ő pedig egy kerítés karóval olyan ütést kapott az arcába, hogy menten eszméletlenül összerogyott. Eszméletlen állapotban *Donáthot* hazavitték, a mint azonban lakásán eszméletre jött, azonnal szolgálati fegyveréhez nyult és agyonlőtte magát.

— **Hogy lehet egy örökséget elveszíteni?** *Westfália* egyik kis városkájában élt egy tisztes öreg ur, ki orvosi gyakorlata által szép kis vagyont takarított meg. Egy szép napon az előjáróságtól azt az értesítést kapja, hogy felemelték a vízadóját. Az öreg ur felebbezéssel élt, minek ám az lett a vége, hogy az előjáróság még jobban felszólta az adót. Erre az öreg ur lakásába hívta az előjáróság tagjait és azoknak átnyújtott egy okmányt, kérve őket, hogy annak tartalmát tudomásul vegyék. Ez az okmány pedig a végrendelete volt, melyben 45.000 márkát hagyott örökségképp a városkának. A midőn az öreg ur észrevette az előjáróság tagjainak, a boldogságtól sugárzó arcát, rájuk förmedt imígyen:

— Az önök velem szemben tanusított eljárása csak egy hasonlóval viszonyozható. A milyen az „Adjon Isten“ olyan a „Fogadj. Isten“ — és a tanácsot szörnű elképedésére, szétszakította és a tűzbe hajította a végrendeleti okmányt.

Morál: Gazdag embereknek még az adóját sem tanácsos felemelni.

— **A villamos vasutak halottai és sebesültjei.** A főváros területén közlekedő közuti vasutaknál előfordult baleseteknek félévi statisztikáját, neve etesen december 31-ig (július 1-től) a múlt évben a rendőrség a következőkben állította össze: A balesetek száma 48, melyek közül halálos végű volt 10, súlyos sérülés 23, könnyű sérülés 15. A balesetek a különböző

társulatok szerint így oszlanak meg: 1. A *budapesti közuti vasut* vonalán 5 halálos, 18 súlyos, 14 könnyű sebesülés. 2. A *vásosi villamos vasut társulat* vonalán 3 halálos, 4 súlyos, 1 könnyű sebesülés. 3. A *budapest-újpest-rákospatolai villamos vasut* vonalain 1 halálos, 1 súlyos sebesülés. 4. A *svábhegyi fogaskerekű vasut* vonalán egy halálos baleset, végre nem történt baleset a földalatti s a sikló sinein.

— **Az elítélt Aurore.** Az *Aurore* nemrég *Desolanges* lovassági altisztet azzal vádolta, hogy rossz bánásmódjával egy zsidó katonát halálba kergetett. Az altiszt felettes hatósága az *Aurore* ellen pört indított, amelyet ma tárgyalnak a szajnamegyei esküdtszék előtt. — Egy párisi távirat szerint az esküdtszék az *Aurore* kiadóját és a cikk szerzőjét 500 frank pénzbüntetésre és arra ítélte, hogy az ítéletet az *Aurore* öt számában és még tíz más párisi lapban közzétegyék.

— **Agyonlőtte az anyját.** Rémes szerencsétlenség történt tegnap a bácsmegyei Uj-Soré községben. *Láhm* Fülöp uj-soréi kereskedő magához vett egy régi Verndt féle katonafegyvert és azzal célba lövöldözött. Később dolga akadt és a golyóra töltött fegyvert bevitte a szobába és ott hagyta. Alig ment ki a kereskedő a szobából, bejött oda a kereskedő kilencz éves fia. A mint meglátta a fegyvert, utána nyult és játszadozni kezdett vele. Később bement a fegyverrel a másik szobába, ahol édes anyja dolgozgatott. A fiu reá akart ijeszteni édes anyjára és célba vette a fegyverrel.

— **Meglőlek mama!**

A másik pillanatban hatalmas dördülés következett. A fegyver elsült és a golyó az asszony jobb szemébe furódott. A sérülés oly veszedelmes volt, hogy az asszony egy hang nélkül összeesett és nyomban meghalt. A rettenetes szerencsétlenségről értesítették az udvidéki kir. ügyészséget, amely a gondatlan ellen megindította a bünvádi eljárást.

— **A kártékony állatok pusztítására** vonatkozólag két belügyminiszteri leirat érkezett az *Aradvárosához* és a megyéhez. Az egyik leirat közli, hogy a kártékony házi, vagy mezei állatok pusztítására szükséges mérgek beszerezésére az első fokú rendőri hatóságokhoz intézendő kérvények *bélyegmentesek*. A másik leirat elrendeli, hogy ha a főszolgabírói, vagy kapitányi hivatalok mérgezésekre engedélyt adnak, arról az illető területtel szomszédos birtokosokat tudassák, kidobolás után közhírrel tegyék és az engedélyt 8 napig kifüggesztik, hogy az esetleges észrevételek megtehetőek legyenek.

— **Részegségben-öngyilkos.** *Balek* Tamás 29 éves budapesti napszámos ma este Szabótelek utcájában levő lakásán holt részegre itta magát. Az ittas ember önkívületben felkapott egy kést és a hasába döfte. Vérében fekvé találták a szomszédok, a kik gyorsan a mentőket hívták segítségül. A mentők a súlyos sebet bekötötték és azután további ápolásra lakásán hagyták.

— **A legjobb tanácsadója** mindazoknak, akik ajándékot szándékoznak venni, Aradon, *Porter* Vilmos koronás áruháza, mert a raktára a legmegszemléltetőbb módon, minden cikket könnyen látható tesz. Ami pedig a földalatti helyiségekben rendezett játéktárlatot illeti, arról elmondhatni, hogy versenytől kívül áll.

— **Az aradi Chewra Kadischának** mostanában levő alapítási ünnepélyén a következő jótékony adományok érkeztek be: *Bágy* Vilmos egy drb. 200 kor. ért. magyar koronás járadék, *Haasz* Béla (Bécs) Herz Armin (Budapest) 40 kor. *Spitzer* Ignác, dr. *Schuster* Illés 40—40 kor. *Rédl* testvérek (Temesvár) 30 kor. *Inkei* Emil, *Holländer* Ignác, *Köcs* S. N., *Reier* Samuel 20—20 kor., *Deutsch* Márk, *Mayer* Samuel, *Goldfeld* Lajos, *Pollák* Gyula 10—10 kor., *Dóri* Károly, *Singer* Izrael 8—8 kor., *Schick* Dávid 6 kor., *Menczer* Jakab 1 koronát, *Frischmann* József a kórház számára 1 vég vásznat, *Zeiner* Ignác 12 drb. törülközőt, *Kilényi* Adolf 2 paplant és 4 pár bőrpapucsot. Fogadják e nemeslelkű adományozók

egylet emberbaráti céljai támogatása kö-
l érvényre hozott nagylelkűségükért hálás
szóvetünk. *Lustig Adolf* elnök.

— **Weisz Dávid** zálogintézetében az esedékes
ékszer tárgyak f. hó 7-én, az ingóságok f. hó 8-án
előarvereztetnek.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk,
hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő
urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.)
képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad min-
den a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

VAROS ÉS MEGYE.

Sorrendje

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizott-
ga részéről 1900. évi február hó 14-ik napján
u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyü-
lésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése 1900. évi ja-
nuár haváról. 2. Zólyom vármegye közönségé-
nek átirata a magyar ipar pártolása tárgyában.
3. Selmezbánya város közönségének átirata a
ünvádi nyomozati költségeknek az állam ál-
li megtérítése iránt. 4. Maros-Torda vár-
megye közönségének átirata az iránt, hogy
mint országgyűlési képviselőik csakis oly egyé-
nek nyerve megbizást, kik vagy a törvény-
hatósági életben vagy a közigyel terén érde-
neket szereztek. 5. Budapest székes főváros
közönségének az iránti átirata, hogy a tüzkár
biztosító intézetek a tüzoltói kiadásokhoz való
közjárulásra törvény útján köteleztessenek.

6. A polgármester előterjesztése a Hertschka
Mór ösztöndíj alapítvány két helyének választás
útján betöltése iránt. 7. Dr. Barabás Béla
örvényhatósági bizottsági tag lemondása a vá-
rosi tisztviselői munka és ügykörének átvizs-
gálására kiküldött bizottság elnöki tisztjéről.

8. A Főispán Ó Méltóságának értesítése, hogy
a gáji kerületi orvosi állásra ideiglenes helyet-
tesként dr. *Bund Árpád* gyakorló orvost ne-
vezte ki. 9. A kereskedelemügyi nagyméltó-
sági tanács leirata az idegen

kereskedésnek az országos kirakodó vásárok első
kirekesztése tárgyában hozott köz-
határozatra. 10. *Szabócsky László*nak

az a tanács által a felebező által el-
helyezett négyszögölyni terület árának meg-
fizetése iránt hozott határozata ellen. 11. A

polgármester és a tanács jelentése a mezőgaz-
dasági bankközvetítés intézményének Arad
város területén való mellőzése tárgyá-
ban. 12. A nagyméltóságú m. kir. belügymi-
niszter leirata, melylyel a szegénysorsu tü-
bbetek szanatorium egyesülete által létesít-
ett szanatoriumban egy ágyalapítvány létesít-
éséről tárgyazó közgyűlési határozatot jóváhagyja.

13. *Moldován Istvánné* szül. *Moldován Vilma* szül-
sége kislevelének kiküldetése iránti kérelme.

14. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszte-
r leirata az önkormányzatok adóptólé-
veléséről fennálló szabályrendelet módosítására
hozott határozat jóvá nem hagyása tárgyá-
ban. 15. A tanács jelentése *Andrényi Károly*
városi tanács elnökével a város közönsége részére 1900.

évi szükséges vasanyagok szállítása iránt
hozzáruló szerződés jóváhagyása tárgyában. 16. A

városi tanács elnökének háztulajdonosoknak kérvénye az
utak aszfalt burkolattal való ellátása iránt.

17. A tanács jelentése *Bondár Lajos*sal a nagy-
méltóságú m. kir. belügyminiszternek a buda-
pesti vasútvonal 8-ik számú őrháza közelében
2000 hold föld, úgy *Brán Györggyel* a
városi tanács elnökével 2, 6, 7, 8, 9. és 10. számú 28
és 44—1100 hold föld bérlete iránt kötött
szerződések jóváhagyása tárgyában. 18. A nyug-
díj bizottság jelentése öv. dr. *Horváth János*né
nyugdíj tárgyában nyugdíjaztatása iránt. 19.

A tanács jelentése *Györgyóssy Rudolf* városi tanító
nyugdíjaztatása tárgyában. 20. U. a. jelentése
József József vámszedő kérvénye tárgyában
nyugdíj minőségben eltöltött éveinek nyugdíj-
bizottságába való beszámítása iránt.

Lócs Rezső,
főjegyző helyettes.

EGYESÜLETI ELET.

Az aradi vendéglősök és kávéosok szo-
rtársas estélyüket e hó 7-én este 8 óra-

kor *Kass* testvérek sörcsarnokában tartják meg.
A heti összejövetelek eddig a lehető legsike-
rültebbek voltak s azon reményt keltik, hogy
a holnapi napon Aradváros összes vendéglősei
és kávéosai megfognak jelenni. E társas esté-
lyeken az Aradon tartandó országos kongressz-
szus képezi megbeszélés tárgyát. Szivesen lát-
tatnak nem egyleti tagok is.

TANÜGY.

Választás a tanító-egyletben.

— Február 6. —

Az „*Aradvidéki Tanítóegylet*“ aradi fiók bi-
zottsága ma délután tartotta ülését, hol az el-
nök lemondását tudomásul vették s új elnököt
választottak.

A másodsor összehívott gyűlésen a tagok
nagy számmal jelentek meg. Az ülést *Kovács*
Vincze egyleti elnök nyitotta meg, hosszas
megnyitó beszédében vázolja az aradi fiókbi-
zottság fontosságát az egyleti életben, megem-
lékezik azon munkás férfiuról, *Csik János*ról,
kinek vezetése alatt e bizottság már sok szép
és nagy munkát végzett. Kéri a tagokat, hogy
ezen tisztség betöltésénél fogadja el azon in-
dítványát, hogy az aradi fiók elnökévé választ-
sák meg *Elias Jakab*ot, a helybeli siketnéma
iskola igazgatóját, kinek tudása s puritán jel-
leme egyaránt képesítik őt e tisztség betöl-
tésére.

A bizottság egyhangu lelkesedéssel elnökké
választja, ki a bizalmat megköszönve, a tisztsé-
get, elfogadja.

A fiók-bizottság alelnöke, *Neuman Armin*
igazgató-tanító szintén lemondott, mert negy-
ven évi működése után nyugalomba vonul s
Aradról elköltözik. Az elnök *Neuman Armin*
alelnök működéséért köszönetet mond s ajánlja
alelnökkül *Czeiler Gizella* urhölgyet, a *Hassin-*
ger-utcai leányiskola igazgatóját, kit a gyűlés
ugyancsak egyhangu lelkesedéssel választ meg.

Az ülésen jelen voltak *Kovács Vincze* el-
nöke alatt: *Neuman Armin*, *Eliás Jakab*,
Steinitzer Luiza, *Czeiler Gizella*, *Tabakovits*
Mária, *Ajtay Erzsé*, *Molitorisz Vilma*, *Junga*
Margit, *Tóth Gizella*, *Weber Gusztáv*, *Kresz*
Károly, *Órfi József*, *Lautner Mátyás*, *Maurer*
Mihály, *Eckstein Mór*, *Szentgyörgyi József*,
Vagács Ágoston, *Kömives József* és *Vizer Ottó*
jegyző.

SPORT.

+ **Lóverseny Aradon.** Az aradi verseny-
egyesület ez idei kétnapos meetingjét október
27-én és 28-án fogja megtartani.

NAPIREND.

Február 7. Szerda. Róm kath. naptár: Romuald apát.
— Protestáns naptár: Romuald apát. — Görög-keleti nap-
tár (január 28.): Xenofon. — A nap két 7 óra 3 perczkor.
nyugszik 4 óra 53 perczkor. — A hold két 10 óra 39
perczkor, nyugszik 1 óra 23 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órákor 753.4 millimé-
ter, délután 2 órákor 752.0 milliméter. Hőmérséklet reggel 7
órákor C° + 5.4. délután 2 órákor C° + 12.3. Szél irá-
nya és ereje reggel 7 órákor DK. 4. délután 2 órákor D.
6. Felhőzet reggel 7 órákor többnyire borult, délután 2
órákor félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad
ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő idő-
járás várható: Boros, fagypont körüli hőmérséklet, észa-
kon csapadék.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (szin-
házépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8
órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér,
vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pént-
eken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig.
Helyiség: Erekllyemuzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 8. Az almás-kamarási takaré- és önszegély-
ző-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órákor.
— Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése
delelőtt 10 órákor.

Február 10. Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgája.
Február 11. Az aradi polgári önszegélyző-egylet mint
szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órákor.

Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órákor.

Február 17. Jégválasztás Csintyén.

Február 18. Az aradi ipar- és népbank közgyűlése

delelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órákor. — Az aradmegyei takarékpénztár
közgyűlése délelőtt 10 órákor. — A szekudvari önszegély-
ző-egylet mint szövetkezet közgyűlése délután 2 órákor.
— A Taucz és vidéke önszegélyző-egylet mint szövetkezet
közgyűlése délután 2 $\frac{1}{2}$ órákor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, február 6

Az időjárás jobbra fordult. Valódi tavaszi
idő, melyben az utak mihamarabb a legjobbak
lehetnek a közlekedésre.

Jó behozatal is volt, erős kínálat mellett.
A vásárlásban gyárainkon kívül kis kereske-
dőkink és vizimalmaink is részt vettek.

Mintegy 2000 métermázsa buza és 5—600
métermázsa tengeri kelt el változatlan áron.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm suly-
egységet véve alapszámításnak, korona ér-
tékben:

1-ső minőségű buza 6.90—7.—

Középmínőségű buza 6.70—6.80.

Tengeri 4.10—4.25.

Rozs névleges jegyzés 5.45.

Arpa névleges jegyzés 5.15.

Zab névleges jegyzés 4.25.

Az irányzat változatlan.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-
Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti:
Reiner Ignác, *Ujpest.* — *Färber Sándor*, *Temesvár.*
— *Kiss Zsigmond*, *Pécs.* — *Eigner Vilmos*, *Mis-*
kolcz. — *Szultán Gergely*, *Csik-Szereda.* — *Leng-*
yel Endre, *Szinyér-Váralja.* — *Singer Samu*, *Nagy-*
Kanizsa. — *Berger Miksa*, *Kis-Komárom.*

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 6.

Déltőzsde. A buza kínálat mérsékelte, vételkedv
korlátolt. Lanyha irányzat mellett 15,600 métermázsa ke-
rült forgalomba, 5 krajczárral olcsóbb áron. Egyéb ga-
bonaneműek közül rozs ártartó, tengeri szilárd, arpa lany-
ha, többi változatlan. Időjárás esős.

Zárul 12 órákor:

Buza áprilisra	7.66—7.67
Buza szeptemberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.38—6.39
Zab áprilisra	5.02—5.03
Tengeri májusra	4.92—4.93
Repcze szeptemberre	11.90—12.—

Zárul 4 órákor:

Buza áprilisra	7.68—7.69
Buza szeptemberre	7.83—7.84
Rozs áprilisra	6.41—6.42
Zab áprilisra	5.03—5.04
Tengeri májusra	4.94—4.95
Repcze szeptemberre	11.90—12.—

Zárul 4 órákor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	758.80
Magyar hitelrészvény	757.50
Leszámítóbánk részvény	502.—
Rima-Murányi vasmű részvény	652.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	653.60
Közuti vasút	679.—
Városi villamos vasút részvény	333.—

S z e s z ü z l e t .

— Február 6. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111
korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban
114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100
liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót
Szárított moslék 11 korona métermázsanként.

Városi színház.

Bérlet 118. sz.

Páros.

Szerdán, 1900. évi február hó 7-én:

A baba.

Operette 4 felvonásban. Irta: Ordonneau Maurice. Fordí-
totta: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: Audran Edmund.

SEMÉLYEK:

Lancelot . . . Harmath J.	Alésia . . . Szarvassi I.
Maximin . . . Pintér Imre.	Chanterelle . . Gáthi K.
Hilarius . . . Andorffy P.	Lorémis . . . Hajnal D.
Hilariusné . . Tolnainé.	Balthasar . . Czákó V.

Kezdete 7 órákor.

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bűnügyi regény. —

Írta: **M. E. Braddon.**

Magyarra átdolgozta: **Hevesi Jenő.** [6]
(Folytatás.)

A „Delphin“ szállodában világos, tágas s szényekkel borított szobát nyitottak Dunbar, aki csakhamar kényelembe helyezte magát egy hatalmas karszékben és olvasni kezdett.

De csakhamar türelmetlenül dobta el és kihuzta zsebéből pompás aranyóráját. Megnyomva egy rugót: gyönyörű, aranyfürtű sötét-kék szemű gyermeknek miniatűr-arczképe tűnt elő.

— Szegény kis Laurám, — mondá magában. — Vajjon fog-e örülni, hogy viszontlát-hat! Még nagyon kis gyerek volt, hogy Indiát elhagyta s föl nem tehető, hogy rám emlékezik. De reményilem, hogy örülni fog; reménylém.

Az órát ismét bezárta s tárczájából egy levelet vett ki, amely Laura leánya kezéből eredt. A levél igen hosszú volt s Dunbar még olvasott, mikor Wilmot József a szobába lépett.

A levelet a zsebébe rejtve, Dunbar hanyag előkelőséggel pillantott fel.

— Nos, eljárt mindenben?

— El, uram. A podgyász már elindult.

József még nem vette le kalapját. Kétkedve járt néhányzor föl-alá a szobában, mint valaki, aki valamit tenni szándékozik s lázas türelmetlenséggel keresi a kivitel formáját.

De Dunbar nem is figyelt reá. Kezében az újsággal, az első kérdés után fel sem pillantott többé. Megszokta, hogy szolgáljanak neki s azokra, akik körülötte forgolódnak, úgy tekintett, mint rabszolgákra.

Wilmot, hirtelen megállva előtte, megszólalt.

— Az előtt kilétemet tudakolta ön Dunbar ur.

A bankár gögösen tekintett reá.

— Tettem ezt? Oh csakugyan. Emlékszem, s ön azt mondta, hogy az üzletből jön elég.

— Bocsánat, uram, de nem egészen elég. Csalatkozik. Nem azt mondtam, hogy az üzletből jövök. Sőt inkább azt, hogy másnak vagyok a helyettese, aki meg volt bizva, hogy fogadja önt.

— Igazán? Különbben egyre megy. Ön igen kellemes embernek látszik s kétségkívül épen olyan jó szolgálatokat fog nekem tenni, mint az eredeti. Előzékenység volt Balderby ur részéről, hogy elfogadásomra küldötte, — fölötte nagy előzékenység, mondhatom.

Ezzel visszahanyatlott székébe s félig becsukott szemmel, közönyösen nézte kísérlőjét, aki erre levette kalapját.

— Talán nem nézett meg eléggé jól; nemde, Dunbar ur?

— Nem néztem meg eléggé jól? — kiáltá a bankár. — Hogy érti ezt?

— Jól nézzen szemem közé és mondja meg, hogy lel-e föl arczomon valamit, a mi a multra emlékezteti önt?

Dunbar felugrott helyéről. Ez egyszer jól kinyitotta szemét s az előtte levő szép arczra meredt. Oly szép volt, mint a magáé s csaknem olyan előkelő. Mert a természet csodálatosan szeszélyes s a milliomos és a gonosztevő között igen csakély különbséget tett.

— Láttam önt már valaha? — kérdezte.

— Talán Indiában?

— Nem, Dunbar ur. Indiában nem. Ön ezt éppen olyan jól tudja, mint én. Nyuljon csak jól vissza emlékébe... vissza azon ideig, midőn Indiába volt utazandó.

— S aztán?

— Emlékszik ön arra, hogy a Derby futtatáson sok pénzt vesztett el, hogy kétségbeesésében pisztolyaihoz kapott? Emlékszik ön arra, hogy egy fiuhoz, ki önt szolgálta, aki úgy szerette, mint testvérét, — hogy egy szegény, nehéz kezemunkája után élő özvegyasszony fiához, esedezve fordult ön segélyért? Hogy e e fiúnak ügyességét, melylyel idegen kéziratokat utánzott, alkalmazta, hogy önnek a hite-

lezőit elnémitsa? ... Emlékszik ön minderre? Igen, kétségen kívül — a választ arczából olvasom — ön emlékszik Wilmot Józsefre!

Szemét merően rászögezte a másikra Te-kintetének sajtáságos kifejezése volt. Éhesen, mohón nézett rá, mintha régi ellenségének csak a látása is enyhítené némileg bosszuszomját.

— Ráismerek, — mondá Dunbar lassan, miközben halálos sápadtság borította el arczát s nemes homlokán hideg veríték gyöngyözött.

— Ráismerek, s higye meg, őszintén bánom a multat. Most, hogy független és a magam ura vagyok, jóvá tehetem hibámat, amelyet minden oldalról szorongatva, elkövettem. Biza rám, barátom, majd én kártalanítom a multért.

— A multért kártalanítani! — kiáltá Wilmot. — Csinálhat-e engem becsületes emberré? Visszaszerezheti-e nekem társadalmi állásomat? Leveheti-e rólam a gazember bélyegét, amelyet rámsütött s visszahelyezheti-e arra a pontra, a hol, ha ön nincs — állanék ma? Visszaadhatja-e nekem életemnek megsemmisült harminczöt évét? Meggyógyíthatja-e anyámnak megszakadt szívét s feltámaszthatja-e a holtakat? Adhat-e ön nekem édes visszaemlékezést, békés gondolkozásmódot s isten irgalmában való hitet. Ön semmit sem adhat s — mindenemet elrabolta.

— Barátom Wilmot, — mondá egy csöppet sem ijedvén meg néhai büntársának heves-ségén. — Mindez csak aféle érzékeny szószaporítás. Az természetes, hogy a multat nem adhatom vissza önnek. Eiz az öné s öntől függött azt kedve szerint berendezni. Ha ön megromlott, mi joga lobbantja az én szememre büneinek következeit? Kérem, ne beszéljen nekem megszakadt szivekről, meghasonlott kedélyről s több eféle lágymeleg portékáról. A történet nem lehet megmásítani s így én sem tudom megváltoztatni. De adhatok önnek azt, amiért a legtöbb ember szívesen becsereéli a multat, jelent és jövőt... adok önnek pénzt!

— Mennyit? — kérdezte Wilmot alig elfojtható hevességgel.

— Hm, halljuk hát, vén ficzko. Mennyivel érné be?

— Ezt ön határozza meg.

— Legyen. Azt hiszem, legjobban fogja ön szeretni, ha egy kis jövedelmet vetek ki számára, mely ameddig él, békét biztosítana önnek a világban. Mondjunk hát évenként — ötven fontot.

— Évenként ötven fontot, — ismétlé Wilmot vonagló ajakkal. Majd teljes önuralmát visszanyerve, nyugodtan folytatta: Otven font évenként — ez hetenként nem egészen egy font.

— Ugy van.

— Elfogadom ajánlatát, Dunbar ur. Hetenként egy font... Ebből megélhetek mint egy napszámos, aki valamelyik gyárban dolgozik. Mindennapi kenyerem biztosítva van. Visszamehetek újból Wandsworthba, ahol a börtönből való megszökésem után mintegy husz évig élttem ott James Wentworth név alatt Margit leánnyal. Mert van egy leányom, igen szép leányom, aki körülbelül egykoru az önével s mivel természetesen jövedelmemben osztozik, neki is annyi oka lesz, mint nekem, áldani öntek a nagylelkűségét.

— Tehát áll az alku? — kérdezte Dunbar.

— Pompás alku! Önnek birtokai vannak Warwick- és Yorkshireben, háza Portlanban, Placeban s tömérdek pénze. Ön persze semmit sem nélkülözhet ebből a vagyonból. Én, hála nagylelkűségének s kárpótlásul szegyenemért, nyomoromért, nélkülözéseimért s azért, hogy életemet kockáztattam s becsületesem elvesztettem: én, éltem végéig hetenként egy font sterlinget kapok... Köszönet érte, Dunbar ur. Ön, ugy veszem észre, még az, aki volt. Ugyanaz a jó ur, kit gyermekkoromban szerettem... En elfogadom nagylelkűségét!

Felkaczagott. De a nevetés nem jött szívből. Dunbar azonban nem nyugtalanzkodott ilyen csekélység miatt, mint amilyen egykori szolgájának a nevetése. Mintha valami apró csintevésről lett volna csak szó, nyugodtan mondá:

— Miután tehát a vitézkedéseket és szavakat befejeztük, ne essék nehezére, részemre megrendelni a reggelit.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	7.15	Személyvonat reggel	8.46
Vegyesvonat délután	4.16	Vegyesvonat este	7.49
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. reg.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság (Csanádi-palota)

a szakipar legujabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készítteti el.

Jutányos árak. Diszes kiállítás.

Pontosság.

Kleinoscheg-Elysée
a Szeged Bazar

AZ

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. é. február hó 15-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február közepétől marczius végeig helyben 3 korona, vidékre 3 korona 60 fillér. — Kérjük azokat, kiknek mutatószámok járnak, a küldött postautalványon az összeget beküldeni szíveskedjenek, hogy a lapküldésben fenakadás ne történjék.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit díszkötésben, azonfelül a

Magyar Színművészet

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — ingyen megkapják.

Általános feltűnést

keltenek azon

olcsó árak,

melyek már régóta oly kedvelté teszik

Kraemling Károly

ARAD,

Asztalos Sándor-utcában levő női divat és vászonkereskedését, hol legalább 25%-al olcsóbban lehet várni; tehát ajánlatos ez üzlethelyiséget megtekinteni és a mondottak valóságáról meggyőződést szerezni. Igaz-e, hogy: **női divatkelmek, vásznak, barchettek, kanavászkok, asztal- és ágysterítők** stb. cikkek oly feltűnő 2946

olcsóak.

Szőnyegek, függönyök.

Aradváros legolcsóbb bevásárlási helye.

Magy. kir. államvasutak.

10140. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak nagyváradi — szegedi vonalának 1665—1673. szelvényei között Algyő állomás mellett építendő Bizsahid pályánál az aradi állomás felé építendő munkáinak végrehajtására ezenel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, az egységárak jegyzéke, költségelirányzat, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minta- és pályázati feltételek a magy. kir. államvasutak igazgatósága építési főosztályának tervtárában (Budapest Teréz-körút 56. sz. földszint) és az államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafentartási osztályában megszereshetők.

Ezen építés tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. évi február hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államvasutak építési és pályafentartási főosztályának igazgatójánál (Budapest Teréz-körút 56. szám. II. emelet).

Minden ajánlatát bélyegezve, lepecsételve és következő felirással ellátva nyújtandó be:

„Ajánlat a nagyváradi—szegedi vonal 1665/1673 szelvény között Algyő állomás mellett építendő vasúti Tiszahid építési munkáinak elvállalására.”

Az ajánlat benyújtása céljából 35,000 szent harmadcentes korona bánatpénz készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagyis f. é. február hó 19-én déli 12

órájáig leteendő a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál. (Budapest Andrassy-út 73/75 földszint).

Értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerint vétetnek számításba de névértéken felül semmi esetre sem számíthatnak.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénz térítendő vevény mellett adandók fel.

Budapest 1900 január 24-én.

Utánnomás nem díjaztatik.

3—1900. g. sz.

Hirdetmény.

Miután a sertések és juhoknak legelőre való összeírása a kellő eredményre nem vezetett, ezennel újból közhirrre tesszük, hogy azoknak, akik belvárosban Sarkad, Erzsébet, Ségfa, Poltura külvárosokban laknak, a kamarási hivatalban, azoknak pedig a kik Gáj-külvárosban és a tanyákon laknak, a gáj külvárosi alkaptányi hivatalban be kell jelenteniök, hány darab sertést vagy juhot kívánnak folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

Ezen bejelentésekre folyó évi február hó 5, 6, 7, 8, 9, és 10 napjait tűzzük ki határidőül, a melyen túl a bejelentések el nem fogadtatnak.

A bejelentések alkalmával lesznek kiállítva a kötelezvények, a legeltetési díjak azelőle részére, a melyetők nem a legelőre bocsátás előtt, hanem f. é. augusztus hó 20-ig fizethetők le.

Arad szabad kir. város mezőgazdasági bizottságának 1900 évi január hó 30-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

Egy három éves
egészséges, szép

fiu-gyermek

örökbe adatik. 689

Czím a kiadóhivatalban.

69—1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke a rendőr-legénység, tűzoltó és szolgáló-személyzet részére szükséges ruházat szállítása iránt f. évi február hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: I. A rendőrlegénység részére.

1. 10 drb. gummi galléra	à	11 kor.	60 fill.
2. 6 drb. bekecsre... ..	à	40 "	— "
3. 1 drb. posztó köpönyegre	à	35 "	— "
4. 6 drb. szürke bőrözött lovaglónadrágra	à	32 "	— "
5. 86 drb. posztó zubbonyra	à	16 "	40 "
6. 86 drb. posztó nadrágra	à	13 "	— "
7. 68 drb. posztó téli sapkára	à	3 "	60 "
8. 7 drb. bárányi bőr sapkára... ..	à	3 "	60 "
9. 11 drb. nyári sapkára	à	3 "	60 "
10. 160 drb. cellulóse nyakravalóra betéttel...	à	— "	30 "
11. 70 drb. sip-zsinórra	à	— "	60 "
12. 6 drb. mosó magyar nadrágra	à	5 "	— "
13. 80 drb. mosó pantallóra	à	5 "	— "
14. 80 drb. alsó ingre	à	2 "	50 "
15. 14 drb. gyapju kardbojtra	à	4 "	— "
16. 10 drb. derék szijjra	à	2 "	40 "

összesen 4229 kor. 40 fill.

II. Negyedmesterek, hivatalozók és kapus részére.

1. 19 drb. posztó zubbonyra	à	16 kor.	40 fill.
2. 19 drb. posztó nadrágra... ..	à	18 "	— "
3. 19 drb. posztó mellényre	à	6 "	40 "
4. 15 drb. posztó köpönyegre	à	35 "	— "
5. 19 drb. mosó zubbonyra	à	5 "	60 "
6. 19 drb. mosó nadrágra	à	5 "	— "
7. 19 drb. mosó mellényre	à	3 "	60 "
8. 1 drb. téli sapkára	à	3 "	60 "
9. 19 drb. nyári sapkára	à	3 "	60 "
10. 19 drb. nyakravaló cellulóse betéttel ...	à	— "	30 "
11. 19 drb. alsó barchet ingre	à	2 "	50 "
12. 19 drb. alsó barchet nadrágra	à	2 "	50 "

összesen 1647 kor. 70 fill.

III. A tűzoltók és toronyőrök részére.

1. 1 drb. tisztí posztó zubbonyra	à	36 "	— "
2. 1 drb. tisztí posztó nadrágra... ..	à	24 "	— "
3. 2 drb. tisztí posztó sapkára	à	9 "	— "
4. 1 drb. tisztí mosó zubbonyra... ..	à	9 "	80 "
5. 1 drb. tisztí mosó nadrágra	à	6 "	— "
6. 1 drb. Jäger-féle alsó ingre	à	5 "	— "
7. 1 drb. Jäger-féle nadrágra... ..	à	3 "	50 "
8. 34 drb. cellulóse nyakravaló betéttel ...	à	— "	30 "
9. 4 drb. posztó téli kabátra	à	25 "	60 "
10. 19 drb. posztó zubbonyra	à	16 "	40 "
11. 4 drb. posztó pantallóra	à	13 "	— "
12. 15 drb. posztó lengyel nadrágra	à	13 "	— "
13. 19 drb. posztó sapkára	à	3 "	60 "
14. 19 drb. mosó zubbonyra... ..	à	5 "	60 "
15. 19 drb. mosó nadrágra	à	5 "	— "
16. 19 drb. alsó ingre	à	5 "	60 "

összesen 1090 kor. 80 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1900. évi január 29-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

Egy a jegyzői teendőkben
tökéletesen jártas és a román
nyelvet is beszélő

segédjegyző

évi 1000 korona fizetés mellett
alkalmazást nyerhet.

Kurtics, (Aradmegye) 1900.
évi január hó 25-én.

Szerény Sándor,
községi jegyző.

685

Escher Wyss és Társa gépgyár részv.-társaság Zürich.

Különleges gyártmány

jéggárak és hűtőgépek

szénsavval.

Képviselőség:

Dr. Wágner és társai egyesült gyárak mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-utca 3. sz.

Jéggár és hűtő-berendezések a legkülönlebb kivitelben és nagy-
ságban jéggárak, vágóhidak, sörgyárak, kórházak, csokoládé-
gyárak, hentesüzletek, tejgazdaságok, sörraktárak, szállodák stb.
stb. részére.

Kívánatra költségvetéssel és gyártási számvetéssel szive-
vesen szolgálunk. 2992

Jó családból származó
özvegy asszony

házvezetőnői állást keres.

Czím a kiadóhivatalban. 687

Hajó-utca 1. sz. alatt

(régii keményítő-gyár épület)

levő, ezelőtt a kristály jéggárszövetke-
zet által bérben birt helyiségek

azonnal kiadóak.

Bővebbet Éles Ármin urnál.

688

Özy. Schwemmer Emánuelné

fiók-üzletében

Vörösmarthy-utca 2. és Hunyady-utca 1. sz.

? Megérkezett ?

- 10000 mtr. foulard szatén méterje 10 kr.
- 20000 fin. női ruhaszövet mtr. 20 krtól feljebb.
- 3500 drb. finom rumburgi vászon.
- 5000 „ gyapju, ágy és asztalterítő.
- 10000 mtr. fekete ruhaszövet, utolsó divatu.
- 5000 „ színes és fekete legujabb divatu selymek.
- 5000 „ finom szatén madrasz gradli.
- 5000 „ fehér damaszt asztalterítő (igen alkalmas ven-
dégzők részére.)
- 5000 garnitúra legjobb gyártmányu abrosz és szalvetta.
- 2000 tcz. ajouros damaszt törülköző.
- 200 ajouros kávé garnitúra, fehér és színes.
- 5000 tcz. legfinomabb férfi ing 80 krtól feljebb.
- 5000 tcz. különféle legfinomabb férfi és női zsebkendők
65 krtól feljebb,
- 3500 drb. finom férfi kalap 80 krtól feljebb.
- 8000 „ finom férfi és női nap- és esernyők.
- 10000 tcz. finom férfi nyakkendők 15 krtól feljebb.
- 10000 pár finom férfi, női és gyermek czipők.
- Férfi, női és gyermek keztyük 10 krtól feljebb.
- Valódi perzsi és smyrnai szőnyegek dus választékban.

Legfinomabb női téli kabát valódi perzsa gallérral frt 11.90.

Legfinomabb angol szövetből őszi és tavaszi kabát
(selyem bélessel)... frt 9.50.

Nagy választék finom női gallérokban ... 80 krtól feljebb.

Teljes tisztelettel

Özy. Schwemmer Emánuelné,
Vörösmarthy-utca 2. és Hunyady-utca 1. szám.

Báli

ujdonságainkat

figyelmébe ajánljuk!

Különlegességek

selyem, gasier és divatkelmékben.

Valódi francia battistok, himzett és
ajour, Caliko bálókra igen alkalmas és
minden színben kapható.

Báli belépők (Entree), legyezők

minden kivitelben.

Mennyasszonyi kelengyék nagy raktára.

Fegyházban kötött gyermek-, női-
és férfi harisnyák.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
→ Arad, Szabadság-tér 19. ←